Uredništvo in upravništvo Glasila je v Chicagi, Ill., 2821 So. 40. Ave., kamor je pošiljati vse rokopise, denarne pošiljatve, sploh vse, kar ima stik z listom.

Celoletna naročnina za Zdr. Države in Canado je $1.00, za inozemstvo $1.50.

GLASILO

SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE.

Entered as second-class matter January 28, 1910, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3, 1879.

V združenju je moč!

"Glasilo" izhaja vsaki teden v petek. — Cirkulacija je dosegla nad osem tisoč natisov. List je razširjen po Zdr. Državah, Canadi in stari domovini.

Cene za oglase po pogodbi. Enostopna 10 point vrsta 8 centov.

Nefrankirana ali premalo frankirana pisma se ne sprejemajo.

LETO—YEAR V. CHICAGO, ILL., 5. APRIL (APRILA) 1912. ŠTEV.—NUMBER 11.

Alkimija in današnji sleparji.

Marsikdo ne ve, odkod prihaja ta beseda in kaj pomeni, dasi je večkrat čital, da so ljudje umrli na morišču, ki so se pečali ž njo. V kratkem odstavku hočemo pojasniti nje pomen in povedati, zakaj je moral marsikdo na vešala ali pa položiti svojo glavo na čok, ki se je pečal ž njo.

Še le koncem osemnajstega stoletja so pričeli prištevati kovine k onim temeljnim snovem, ki se ne dajo deliti. Z udomačenjem tega naziranja je alkimija zgubila svojo življensko moč in danes počiva dozdevno med staro in obrabljeno šaro. Po današnjem nauku je snov neločljivo združena z energijo.

K temu neizpobitnemu nauku o vzdržavanju energije v enoti naravnih sil, se danes semintje drži tudi nauk o enoti vse materije. S tem naukom se pa zopet malo bližamo naziranju starih alkimistov. Po njih mnenju so bile vse kovine sestavljene iz enakih temeljnih snovi. Njih različnost je nastala skozi mešanje, radi tega so verjeli, da se ena kovina da spremeniti v drugo.

V zdajšni dobi so res opazili, da se dajo nekatere kovinarske prvine spremeniti v druge temeljne snovi. Vsled teh razkritij v kemiji, se ne smemo čuditi, če bi doživeli v današnji dobi zopet preporod alkimije. Že radi tega je interesantno, da se ozremo na delo alkimistov prejšne dobe.

Alkimiste so imenovali tudi filozofe ognja ali spagirike (umetnike, ki znajo ločiti ali deliti), mojstre so pa imenovali adepte. Njih cilj je bil kamen modrijanov. S tem bi dali ljudem moč spreminjati navadne kovine v zlato in obvladati notranje jedro življenja, vstvariti "kristalizirane ljudi."

Že v tretjem stoletju po Kr. so Grki v Aleksandriji delali tozadevne poskuse. Njih vera v spreminjanje navadnih kovin v zlato se je izcimila najbrž iz starih Egipčanov, ki so bili v plavžarstvu, topljenju rud že precej razumni. Po Plutarhu so imenovali duhovniki Egipt v tajnem jeziku Chimia (kimija). Ko so se kasneje Arabci pečali s to vedo, so postavili pred besedo "kimija" še "al".

Vsekakor so pa filozofi ognja trdili, da njih umetnost izhaja iz pravljičnega Hermesa Trismegistosa. Sploh je od enajstega stoletja igrala v njih literaturi tablica iz smaragda, katero so našli v njegovem grobu in na kateri je bil recept za pridobivanje zlata, zelo veliko ulogo. Poleg nje so uvaževali izreke in spise Aristotela, Arnolda pl. Villanuova, Rogerja Baca, Lulliusa, Avicenne, Geberja itd. Alkimistični spisi štejejo na tisoče. Ali vsi spisi so mistični, težko umljivi in prepojeni s verskimi, zvezdoznanskimi in magičnimi (čarovniškimi) črticami. Sedem starih in znanih kovin imenujejo v spisih po planetih našega solnčnega sistema. Znamenje solnca pomeni zlato, znamenje lune srebro, znamenje merkurja pa živo srebro. Težje je razumeti znamenje za kemične izdelke in podatke za njih sestav. Kamen modrih so alkimisti imenovali tudi veliko zdravilo, čudodelno zdravilo, rdečo vodo, tajno zdravilo itd. Smatrali so ga za seme, s pomočjo katerega izrasteta iz navadnih kovin zlato in srebro. Verjeli so tudi, da je vseoživljajoči duh, ki je vdahnil življenje rastlinam in živalim.

Alkimisti so pripadali raznim strujam. Nekateri so iskali kamen modrih ali seme za zlato, le v kovinah, sploh v mineralijah. Po njih mnenju so bile vse kovine sestavljene iz modroslovnega žvepla in neke posebne vrste živega srebra in pomešane z nečisto zemeljsko soljo.

Seveda niso alkimisti dosegli svojega cilja. S svojim delom so po mnogo pripomogli do razvoja današnje kemije. Hamburškemu zdravniku Andreju Cassinu se je posrečilo pri neki poskušnji, da je dobil rdečo zmes, ki je steklo pobarvala rdeče, ako se jo je toliko segrelo, da je žarila. Na ta način se je iznašlo rubinovo steklo.

Zopet drugi alkimisti so iskali kamen modrih v rastlinstvu. Iz raznih zelišč so kuhali zdravila, ki naj bi od ljudi odvrnila bolezni in starost.

Vzlic temu, da alkimisti niso mogli spremeniti navadnih kovin v zlato, so jim ljudje vseeno verjeli. Med ljudstvom je krožilo preveč bajk, ki so potrjevale, da se je kakemu alkimistu posrečilo spremeniti železo ali baker v zlato. Vobče so pa bili alkimisti na glasu, da so v zvezi s hudičem. Papež Ivan XXII. jih je iz tega vzroka v letu 1317 preklel. Njemu so sledile posvetne vlade, ki so napravile zakon napram alkimistom. Vzlic proklestvu in preganjanju s strani posvetne gosposke je alkimija cvetela skoraj do konca osemnajstega stoletja. Ž njo so se pečali vladarji, duhovniški dostojanstveniki, menihi, znameniti učenjaki, vojaki, trgovci in rokodelci.

Od petnajstega stoletja je bila alkimija zelo razširjena na nemških knežjih dvorih. "Kronani gospodje" so pa pri tem padli v roke premetenim in izkušenim sleparjem. Pri skušnjah so razumeli pridjati zlata zmesi, ki so jo imeli v loncu, ne da bi kdo to sleparstvo opazil. V razbeljeno zmes so vrgli košček srebra, na kar so dobili čisto zlato, v žlindri pa srebro. Alkimistični sleparji so rabili pri skušnjah vodo, v katero so dali žveplen natrij in zlat prah. Ako so vrgli košček zlata v to tekočino, tedaj se je srebra prijelo kroginkrog zlato, da je kos izgledal, kot bi bil iz zlata.

Kedar so prišli sleparijam alkimista na sled, tedaj so naredili ž njim na kratko. Wurtemberški vojvoda Friderik I. je dal obesiti alkimista Honauera, ker so mu prišli na sled, da je v sobo, v kateri je imel spremeniti železo v zlato, vtihotapil dečka, ki je imel nalog razbeljeni zmesi primešati zlata.

Alkimista Sämmeringa je dal braunšveigski vojvoda Julius raztelesiti z razbeljenimi kleščami leta 1575, ker je z raznimi sleparijami olajšal njegovo blagajno. Tudi alkimist Krohneman je leta 1681 umrl na vešalah. Obesiti ga je dal braudenburški grof Ernst. Pruski kralj Friderik I. je dal leta 1707 obesiti v Kuestrinu "grofa Cajetana", ki je bil sin nekega kmeta pri Neapolju in je z velikim vspehom sleparil na dvoru v Madridu, Monakovem in Dunaju. Frideriku je porabil 18 tisoč dolarjev, za katere je imel napraviti za šest milionov tolarjev zlata. Ker ni spolnil svoje obljube je moral umreti na vislicah.

Svoječasno so se vladarji kar trgali za alkimiste. Vsakdo bi bil rad obogatel čez noč. Alkimiste so obdajali z častmi, povzdigovali jih v plemeniti stan, dokler niso nekega dne zaznali, da so postali žrtev premetenega sleparja, ki jih je z glumaškimi triki vlekel za nos, da zna žlezo spreminjati v zlato.

Zgodovina alkimije nas pa tudi uči, da je človek lahko navaden bedak, če je prav kralj ali cesar, da ne misli niti tako daleč, kot sega njegov nos in da so cesarjevi in kraljevi svetovalci nič boljši, kar se tiče pameti, kot njih gospodarji. Vsak razumen človek bi prišel do zaključka, da bi noben alkimist za denar ne ponujal svojih umetnosti kraljem na prodaj, ako bi znal spreminjati železo v zlato. Z zlatom, ki ga je dobil iz železa, bi si lahko kupil vse udobnosti na svetu, postal bi bil mogočnejši kot kralj.

Nekdanji alkimisti so izumrli. Kemija je postala znanost in v nji ne morejo dandanes več nastopati alkimisti. Ali alkimistični sleparji še dandanes živijo. Sleparji, ki so svoje oči obrnili na delavske žepe, malih obrtnikov in trgovcev, da bi jim vzeli prihranke, katere so si tekom desetih let odtrgali od svojih in ust svojcev. Razlika med nekdanjimi alkimističnimi sleparji in današnjimi sleparji je v tem, da so nekdanji alkimisti trdili, da razumejo železo, svinec in baker spremeniti v zlato, današnji sleparji pa trdijo, da razumejo spremeniti peščene poljane in močvirja v rodovitno polje, ne da bi bilo treba **več troškov in dela**, kot na rodovitni obdelani ali deviški zemlji. Nekdanji alkimisti so se izkazali kot sleparji, ki so drli le mogočneže, da so živeli udobno življenje, današnji zemljiščni sleparji, pa derejo delavce, male trgovce in obrtnike, da živijo na njih račun in prepuščajoč žrtve svojega profitalovstva svoji žalostni usodi v pesku ali močvirju.

Marsikaterega zemljiščnega sleparja so dandanes zaprli. Zopet drugi zemljiščni sleparji so pa odrinili na varno, da tam vživajo svoj plen, ki so ga odvzeli delavcem, malim obrtnikom in trgovcem. Drugi pa še danes kolovratijo po Ameriki in priporočajo pesek in močvirje za zlat rudnik, po katerem je treba le malo pobrskati, pa bo že rastel vsakovrstni sadež, tako velik in okusen kot v deželi lenuhov, kjer tekajo baje pečeni prašički z vilicami in nožem po cestah, drevje se pa šibi pred težo vsakovrstnih lukulskih jedil in sladčič.

Nekdanji alkimisti so se naslanjali na kralje, kneze in grofe, sploh na ljudi, pri katerih so čutili kaj pod palcem. Pri rokodelcih in obrtnikih tedanje dobe se ni izplačala alkimistična sleparija, zategadelj tudi niso med njimi iskali svojih žrtev. Moderna alkimija, spreminjanje peščenih puščav in močvirij v zlat zlat rudnik, se pa izplača dandanes za zemljiščne sleparje, ako hodijo ponujat svojo modrost okoli delavcev, malih trgovcev in obrtnikov. Zemljišča, katera dobivajo skoraj zastonj, na katrih ne zraste niti toliko, da bi se preživela podgana, prodajajo po 15 do 30 dolarjev ali pa še več aker. Tisoč akrov jim vrže, odštevši vse stroške že do dvajset tisoč dolarjev ali pa še več dobička. Ena sama spomlad zadostuje, ako so vjeli zadostno število lahkovernih žrtev, da se umaknejo v kraje, v katerih jih ne more doseči roka pravice, da vživajo svoj plen v miru, ne zmeneč se, če jih žrtve proklinjajo, ali pa da pod drugim imenom in drugod zopet pričnejo lov na lahkoverne ljudi.

Nemogoče je našteti vseh sredstev in trikov, katrih se poslužujejo moderni alkimisti, da spravijo peščene puščave in močvirja v denar. Z vsakim dnem prihajajo nova razkritja o sleparskih trikih. Zelo priljubljeno sredstvo je, da več akrov zemljišča sredi puščave določijo za mesto, katerega razdelijo v stavbišča (lote). To mesto, katerega ni nikjer, zrišejo na mapo. Na nji določijo stavbišče za eno ali več cerkva, pa za šolo. To vleče. Ko imajo mesto zrisano na mapi, prično prodajati stavbišča (lote) od petdeset do sto dolarjev. O mestu, krog katerega milje in milje ni nobene hiše, v katerem ni niti pasje ute, o industriji in trgovini pa ni niti govora, da bo pravi eldorado v par letih za rokodelce, obrtnike in trgovce. To zopet vleče! Kmalu prodajo stavbišča, potem pa zginejo z ogromnim dobičkom. Za aker zemlje so plačali dva do štiri dolarje, katerega so razdelili v devet ali več stavbišč. Ko pridejo opeharjeni kupci v dozdevno mesto, še le opazijo in spoznajo, da so bili ogoljufani za težko prisluženi denar.

Slovenski delavci, mali obrtniki in trgovci! Nikdar ne kupite zemljišča, ako se niste prepričali o njega rodovitnosti in zvezi, ki jo ima z bližnjim tržnim središčem, á na lastne oči, ako nočete, da vas osleparijo moderni alkimisti. Med zemljiščnimi trgovci je mnogo poštenih ljudi po trgovskih načelih. Med njimi je pa tudi mnogo sleparjev. Časniki poročajo skoraj vsaki teden, da so zaprli kakšnega zemljiščnega sleparja, ali pa da je pobegnil, ne vé se kam. Opeharjeni kupci nimajo nobenega dobička, ako zemljiščnega sleparja vtaknejo za švedsko omrežje, ker je njih denar, ki so ga plačali za zemljišče za vedno proč.

Zategadej naj vsakdo pazi, da kupi zemljišče, da ni zašel med sleparje.

To ne trdimo le mi, ampak tudi pošteni zemljiščni trgovci in vladni komisarji, ki imajo pod nadzorstvom državna zemljišča za kolonizacijo.

Težko je danes ugeniti takoj, kdo je med zemljiščnimi trgovci slepar. Sleparstvo se zvrši včasih tako premeteno, da se sleparju ne more priti do živega niti zakonitim potom. Po občnih moralnih načelih je slepar, kdor s premislekom zvrši dejanje, ki njemu koristi, drugemu pa škodi. Zategadelj naj vsak kupec pri sklepanju zemljiščne kupne pogodbe postopa previdno in premišljeno. Prepriča naj se, kdo je lastnik zemljišča in če je imel trgovec z zemljišči, sploh človek, s katerim sklepa kupec pogodbo, pravico prodati zemljišče. Zakaj? Da kupec ne bo delal pet in še več let zastonj, in bo slednjič ob vse. Vsak kupec, ako ne pozna zemlje, naj malo množino zemlje v vrečici pošlje zveznemu poljedelskemu oddelku v Washington, da preiščejo nje rodilno moč vladni kemiki. Taka preiskava stane kupca malenkost, obvaruje ga pa pred občutno zgubo. Dobro je, da kupec predno se odloči za nakup zemljišča, dobi informacije od bližnjih farmarjev o vrednosti zemljišča. Pri poizvedovanju mora biti previden, ker sosedni farmarji čestokrat igrajo pod enim klobukom z zemljiščnim trgovcem proti mali odškodnini. Kupec mora biti pri sklepanju kupne pogodbe zelo previden. Prepričati se mora, je li ima plačevati obresti od dolžne svote ali ne. Posebno pozornost naj obrne plačilnim obrokom, ki so določeni za odplačevanje dolžne svote. Plačilni obroki so v pogodbi dostikrat tako določeni, da kupec ne more o pravem času plačati obroka, kar provzroči, da kupec zopet izgubi vse, kar je že vplačal na zemljišče. Kupec naj se ozira in prepriča, je li zemljišče presuho ali prevlažno, da ga ne preplača. Posebno pozornost naj kupec tudi obrne zvezi z bližnjim in večjim tržnim središčem. Kedar je slaba letina, ne dobi farmar nič za svoje pridelke, ker nima kaj prodati, v dobrem letu mora pa prodati vse pod tako nizko ceno, da se mu ne izplača delo in založeni kapital v farmi, ako je trg za poljske pridelke preoddaljen ali če je ž njim slaba železniška zveza.

Danes se skoraj po vseh večjih naselbinah že pritožujejo slovenski delavci, mali trgovci in obrtniki, da so prišli ob svoje prihranke, na eden ali drugi način, ker so kupili farmo. Naobratno imamo pa zopet slovenske farmarje, ki so se naselili na svobodnih državnih zemljiščih ali so pa kupili zemljišča od poštenih zemljiščnih trgovcev, ki se pohvalijo, da izhajajo dobro.

Proti zemljiščnim sleparjem mi ne moremo storiti druzega, da javno v listu svarimo pred njimi, zaeno pa priporočamo vsem previdnost pri nakupu zemljišča in sklepanju kupne pogodbe.

Kdor noče, da mu bodo moderni alkimisti odvzeli njegove prihranke, naj bo previden. Previdnost je mati modrosti!

Ameriške vesti.

* **"Eving Post"** je poročala, da so nekega delavca prignali radi vagabundaže pred mestnega sodnika v Butte, Mont. Sodnik je vkazal pripeljati aretiranca pred sebe in mu dejal, da naj pokaže roke. Ko je sodnik zagledal žuljave roke, je dejal: "Vaše roke dokazujejo, da niste delali za sebe, temveč tudi za druge. Vi niste vagabund! Prost ste in greste lahko, kamor vas je volja."

Ali omenjeni kapital. list je zdolaj pristavil zlobno: "Razredno zavedna politika na sodnijskem stolu".

Nevemo, zakaj omenjeni list ni pisal proti razredni justici, ko je Rosalski obsodil nedolžnega delavca na trideset let težke ječe, da ni kompromitiral milionarja Schiffa?

* **Zadnje dni** lahko opažamo v ameriških časnikih očitno hujskanje za vojno proti Mehiki. Seveda so tega krivi velekapitalistični interesi. Ali kdo se skriva za njimi? — "World", časnik, ki ima zelo dobre informacije iz kapitalističnih krogov, imenuje Guggenheima, Standard Oil družbo, John Hayseja iz Mammonda — pa William Randolph Hearsta. Raditega se nam ni treba čuditi, ako rmeno časopisje, ki je lastnina zadnjega, najbolj hujska z izmišljenimi noticami proti Mehiki, nad katerimi se bliščijo tako veliki napisi, da jih lahko čita vsak slepec. Ako pride do invazije v Mehiki, bodemo vsaj vedeli, komu se imamo zahvaliti za človeško klanje.

* **Na Elis Islandu** so pridržali več Grkov, katerih cilj so bila mesta v novoangleških državah, v katerih je razvita predilniška in tkalska industrija. Naselniška oblast sumi, da so Grki pogodbeni delavci za tekstilne barone.

* **Pravo Ksantipo** ima za ženo Robert Lemke v Chicagi, ki je poskusil končati svoje življenje s plinom. Ker pa v Ameriki, v deželi svobode ni dovoljeno zvršiti samomor, in vsakega morilca, keteremu je samomor ponesrečil, ker smatrajo samomor za nedostojno obnašanje, priženejo pred sodnika, ako ponesrečeni samomorilec ne odnese pravočasno svojih nog, so prignali tudi Lemkega pred sodišče, ali kako se je sodnik začudil, ko je Lemke dejal: "Ako me pošljete k ženi na dom, zvršim samomor tekom enega tedna." — "Kaj naj pa storim z vami?" je vprašal sodnik — "Pošljite me v prisilno delavnico", se je odrezal Lemke. Sodniku je postalo vroče, kajti tekom svoje prakse še ni imel takega čudaka pred seboj. Poslati človeka v prisilno delavnico, ki ima denar, da se lahko odkupi, ne gre. Poslati ga domov, pa zvrši samomor. Po daljšem posvetovanju je sodnik razsodil, da se Lemke nastani pri svojih prijateljih in tako reši svoje hude žene.

* **Do 20 tisoč oseb** je čakalo na kolodvoru v Lawrence, Mass. na vlak, ki je imel pripeljati otroke iz New Yorka, katere so oddali stariši drugim delavcem v oskrbo, da so laglje vstrajali v štrajku. Vse mesto je bilo v veselju, razlegali so se zvoki godb in veseli kriki srečnih starišev, ko so po tednih zopet videli svoje maličke dobro hranjene, čedno oblečene in vsakega z velikim zavojem pod pazduho. Na tisoče delavcev je korakalo po ulicah prepevaje in mahaje z zastavami, izražajoč svoje veselje, da je štrajk zanje končal srečno. Le oni so bili žalostni, katerih otroci niso mogli vsled zamude priti s prvim vlakom, ker so se bali, da se je maličkom pripetila kakšna nezgoda. Ali žalost je trajala le kratko, ko so izvedeli, da so tudi njih otroci z drugim vlakom na potu domov, zdravi in veseli.

Delavska solidarnost, bratsko sočutje do druzega delavca, ki je v boju s svojimi oderuhi, je zopet triumfirala nad oderuštvom in izkoriščanjem.

* **V Chicagi** so zaprli James N. Riceja, ki je že odsedel daljšo dobo v zvezni kaznilnici v Atlanti, Ga., ker je ponarejal denar. Ko je prišel iz kaznilnice je skušal preživeti se s poštenim delom. Pred kratkem mu je umrla soproga in kmalu za tem je zgubil tudi delo. Vsled tega se je z vsakim dnem pogrezal v večjo bedo. To ga je napotilo, da se je oprijel svoje stare umetnosti in je pričel s kovanjem denarja. V njegovem stanovanju so našli več zgotovljenih in napol zgotovljenih srebrnih dolarjev, kakor tudi vso pripravo za kovanje denarja. Zdaj bo moral pa zopet delati pokoro za svojo umetnost, za katero ni imel koncesije, da jo zvršuje. Sodnik Landis je vspričo žalostnega položaja, v katerem se nahaja Rice, dejal, da bo izrekel sodbo še le prihodnji torek. Mogoče bo milostna.

Rudarji so s prvim aprilom odložili orodje.

15 tisoč mizarjev in tesarjev stavka v Chicagi.

Ker do prvega aprila še ni bila sklenjena pogodba med rudarji in premogovniškimi baroni, niso dne 1. aprila šli rudarji na delo. Štiri sto tisoč rudarjev, ki delajo v premogovnikih mehkega premoga in do 160 tisoč rudarjev, ki delajo v premogovnikih trdega premoga, zdaj počiva.

Rudniki, ki so navadno polni življenja in dela, so zapuščeni. Le delavci, ki so zaposleni pri strojnem obratu, sesalkah, ventilaciji, dvigalih so še na svojem mestu in čakajo poziva, da se pridružijo svojim tovarišem, ako se pogajanja med delodajalci in zastopniki razbijejo popolnoma. Kjer je bilo še pred par dnevi življenje in drvenje, je danes pusto in prazno.

Ali že prihaja vest, da rudarji ne bodo vživali dolgo počitnic, da pride kmalu do pogodbe med delodajalci in zastopniki rudarjev. Zaloge premoga niso velike, na Angleškem pa tudi stavka do 800.000 rudarjev. Že zdaj poročajo časniki, kakor hitro pride do pogodbe med baroni premogovnikov mehkega premoga, in rudarji, da se bodo tudi lastniki premogovnikov s trdim premogom najbrž pobotali na konferenci, ki se ima vršiti dne 10. aprila v Philadelphiji. Seveda ne more danes še nikdo izreči, kedaj pride do sporazuma in v koliko si bodo rudarji zboljšali svoj položaj. Vsekakor pa stavka angleških premogarjev vpliva na mišljenje ameriških premogovniških baronov, da postajajo mehki in so pripravljeni pogajati se z zastopniki organiziranih rudarjev. Vprav kratka doba je, odkar so zastavkali angleški rudarji, pa že občutijo v industriji posredne in neposredne posledice te ogromne stavke. Velikansko izgubo imajo premogovniški in industrielni mogočneži. Življenje v industrielnih središčih je ponehalo. Omejiti so morali promet na morju. Pa tudi lokomotive bodo kmalu prenehale vlačiti težke tovorne in osebne vlake, ako se premogarji ne vrnejo na delo. V dobi pare in elektrike ne more človeška družba izhajati brez premoga, brez goriva, ki spreminja vodo v parno silo, da goni kolesovje v tvornicah in električnih postajah, premika in prevaža vlake in goni ogromne parnike na oceanih in rekah.

Pod zemeljsko plastjo leži črni diamant, ki gori z dolgim, sajastim in temno rdečim plamenom ali pa s kratkim in svetlim. In treba je rudarja, da gre pod zemljo in ga ob trdem delu in v življenski nevarnosti spravi na svitlo, da služi ljudem v občno korist. Ko pa rudar odloži pik in lopato — svoje orodje, pa postane premog ničvredna rudnina za človeka, ker nima sredstev, da bi zasukal kolesovje v tvornici, obračal kolesa vlakov in vijake parnikov, pa topil rudo v plavžih in proizvajal plin.

Ako rudar počiva in se ne vrne na delo, tedaj lahko nastane katastrofa za ves kulturni svet, ako rudarji vsepovsod odložijo orodje.

Danes je taka katastrofa že na Angleškem vsled trmoglavosti rudniških knezov. Ali to kar je na Angleškem, lahko doživimo tudi v Ameriki, ako ameriški premogovniški mogotci ne pridejo k pameti: se pobotajo z rudarji in priznajo njih upravičene zahteve.

Vsled stavke angleških rudarjev so se izpraznile zaloge izkopanega premoga po širnem svetu. To menda vpliva na premogovniške gospodarje v Ameriki, da letos niso tako trmoglavi kot navadno in niso na kratko pretrgali pogajanj z zastopniki organiziranih rudarjev.

Danes je vrhovno načelo vseh podjetnikov profit. Podjetniki so brezobzirni, kedar gre za profit. In če danes rudniški mogotci v Ameriki izjavljajo, da so za spravo in kažejo svoje mehko srce napram rudarjem, katerim se imajo zahvaliti za vse bogatstvo, tedaj so prišli do zaključka, da bi bila njih zguba še večja, njih profit še manjši, ako se ne pobotajo z organiziranimi rudarji.

Ista katastrofa, ki preti vsej industriji v Ameriki, ako ne pride do sprave med premogovniškimi baroni in organiziranimi rudarji, preti dvamilionskemu mestu Chicago v stavbinski stroki, ako se ne poravna spor med delodajalci in mizarji in tesarji. V najkrajši dobi bo do 50 tisoč stavbinskih delavcev brez dela. Seveda je to odvisno od podjetnikov, to je od njih dobre volje in trmoglavosti. Delavci ne morejo odnehati. Oni vedo, kaj jih čaka, ako zastavkajo za dosego svojih skromnih zahtev. Ali delavci se ne plašijo tega boja. Ne strašijo se trpljenja in muk, ki jim ga prinese stavka, ker so organizirani v strokovni organizaciji (uniji), da branijo svoje pravice in tirjajo od grabežljivih podjetnikov, kar neobhodno potrebujejo za življenje. Ako kapitalisti hočejo pokazati delavcem svojo moč, da zavrnejo zahteve delavcev, tedaj ne kaže druzega kot odložiti svoje orodje in zastavkati. Proti moči kapitalistov morajo postaviti svojo lastno moč, ako nočejo, da jih kapitalisti potisnejo na življenski nivô kitajskih kulijev.

V Chicagi je vsled stavke mizarjev in tesarjev vstavljenega dela na stavbiščih v vrednosti od 40 do 50 milionov dolarjev. Tudi ta stavka dokazuje, da učinki vsake stavke segajo daleč preko direktno prizadetih krogov. Vsaka stavka ne zadene le direktno delavcev, ki stavkajo in njih tovarišev sovrstnih obrti, temveč udari tudi male trgovce, pri katerih delavci kupujejo svoja živila in druge potrebščine. Zategadelj je pa potreba, da mali trgovci podpirajo delavce v vseh bojih, ki jih bijejo delavci s podjetniki.

Za delavce pa velja še vedno stari in resnični rek: V združenju je moč!

* **Zakon** za znižanje **colnine na volni in volnenih izdelkih** je bil v nižji zbornici sprejet z 180 proti 2 glasovi.

Zagovorniki zakona so izjavili v debati, da bode 50 milionov dolarjev ostalo v žepu konzumentov (ameriškega ljudstva) vsako leto, ki so do sedaj šli v blagajne tekstilnih baronov v novoangleških državah.

Zadnji štrajk v Lawrence, Mass, je odprl tudi slepim oči, da visoka colnina koristi le velekapitalistom, škodi pa delavcem in konzumentom.

* **Komaj je brzojav** sporočil vest o eksploziji s strašnim in groznim učinkom v oklahomškem premogovniku, že je nekaj dni kasneje vznemirila vest o strašni razstrelbi v Yed premogovniku blizo Welcha, W. Va. vso ameriško javnost.

Oficielno poročilo se glasi, da je bilo ob času eksplozije 93 premogarjev v rudniku, od katerih je najbrž 82 našlo smrt. Enajst rudarjev je pribežalo živih iz rudnika, drugi so pa ostali v rudniku.

Kaj nam pomagajo rešilne postaje in rešilni železniški vozovi, katere je ustanovila in nabavila zvezna vlada, dokler se lastnikov premogovnikov zakonitim potom ne prisili, da napravijo varnostne naprave proti razstrelbam v rudnikih. Ako bi vsakega premogovniškega barona, ki je iz dobičkaželjnosti zanemarjal varnostne naprave v svojem rudniku, v slučaju eksplozije, kaznovali kot navadnega morilca, ako je le en redar zgubil svoje življenje, bi take morije na debelo, ki nastajajo izgolj lakomnosti, kmalu ponehale v vseh rudnikih.

* **V Glidden, Tex.** so zamorci silno razburjeni, ker je neznan zločinec umoril družino Monroe, sestoječo iz 6. glav. Umor je zvršil na bestialen način s sekiro. Nekaterim je glave tako razsekal in zdrobil, da jih ni poznati. Dva osumljenca so aretirali.

GLASILO
Slovenske Narodne Podporne Jednote

Izhaja tedensko.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravništvo:
2821 SOUTH 40th AVE.,
Chicago, Ill.

Velja za vse leto $1.00.

ORGAN
OF THE
SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY
Issued weekly.

OWNED BY THE SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY

OFFICE:
2821 SOUTH 40th AVE.,
Chicago, Ill.

Subscription, $1.00 per year.

PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL CHICAGO, ILL. 31

DOPISI.

Pratt City, Dora, Ala.

Kot vsak radoveden človek sem se nekega dne napotil v Belle Ellen, kjer je nekaj premogovnikov. Po dolgem potu sredi velikih, lepih gozdov sem prišel do zamorske naselbine. Najprvo sem zagledal veliko poslopje, ki je bilo ograjeno z 20 čevljev visokim zidom. Kroginkrog so pa stali kompanijski najemniki ali beriči s puškami. Ko pogledam notri, zagledam tolpo ljudi v pisani in marogasti obleki. Od daleč so zgledali kot cebre na afriških planjavah. Ali bili so sami zamorci, seveda kaznenci, ki delajo v premogovniku. Vhod v rudnik je zaklenjen, kjer pa vozijo premog na svitlo, stojita dva stražnika z nabito in brzostrelno puško v roki, kot dandanes v stari domovini pri božjem grobu. Spomnil sem se na ruske pregnance v sibirskih rudnikih, zaeno mi je pa prišla hipno zavest, da je tudi v naši republiki vzlic ustavi, še mnogo Sibirije.

Drugi dan sem odrinil z mojim prijateljem John Lampetom v Prat City. Mesto je precej prijazno. Okoli je več tovarn in rudnikov, v katerih delajo še precej stalno. Po ulicah je sprehajalo mnogo krasotic cvetočih lic in bistrih oči. Dalj časa sva iskala postajo, katere pa nisva mogla najti, ker je pogorela pred nekaj dnevi. Končno se vsedeva na vlak in se odpeljeva v Daro, kamor sva dospela pozno po noči. Mestece je sredi velikanskih gozdov. Zategadelj sva prenočila v pastirski koči, kjer sva imela sveži zrak. Koliba ni imela oken in vrat, sredi je pa stala močna podpora, ki je podpirala strop, skozi katerega je gledala na naju luna s svojim bledo rumenkastim obrazom. Prosil in rotil sem vse bogove, da naj varujejo to noč dežja in nevihte v zamorski naselbini, v kateri ni nobenega Slovenca. V dotični dolinici delajo v premogovnikih še precej stalno.

Drugi dan sva se z vlakom odpeljala v Birgimham, na kar je pričelo deževati. S postaje sva se morala z zaprtim vozom odpeljati v hotel. V bližini hotela je pričelo treskati in grmeti. Strele so švigale nad konji in vozom, ko sva dospela v hotel, kjer sva dobila dobro postrežbo in boljše prenočišče kot v pastirski koči. Kmalu naju je objel sladki sen in zazibal v zdravo spanje.

Pozdrav vsem članom in članicam S N P J!

Jos. Ulčar.

Roslyn, Wash.

Med 21 in 22 marcem je neusmiljena smrt ugrabila iz naše sredine, obitelji in ženi dobrega soproga, deci dobrega hranitelja, društvu "Sokol", štev. 11. S N P J pa zvestega brata in člana, Matija Starečeviča. Delal je v premogovniku štev. 3., ki je last Northwestern družbe. Nakrat se odtrga velik kamen nad njim in pade nanj s tako silo, da mu je pretrgal nit življenja.

Rajni je doma iz Liča, Gorski kotar, na Hrvatskem. V Ameriki zapušča žalujočo vdovo, štiri sirote — majhne otročiče in dva brata.

Matija Starčevič je bil tudi član društva "David Starčevič," štev. 56. N H Z, ki mu je priredilo krasen pogreb. Pogreba se je udeležilo tudi društvo Jezus in Marija, štev. 399 N H Z.

Lahka bodi tuja gruda našemu rajnemu bratu, njegovi žalostni obitelji pa izrekam sožalje v imenu našega društva.

Hvala tudi društvu štev. 399 N H Z, ki se je udeležilo sprevoda in skazalo našemu rajnemu bratu zadnjo čast, predno smo ga izročili materi zemlji.

Pozdrav vsem bratom in sestram S N P J!

Mate Kučan, tajnik.

Cleveland, O.

Ker je redkokedaj čitati dopis v "Glasilu" o tukajšni slovenski koloniji, sem se namenil opisati tukajšne razmere, dasi mi pero prav hitro in gladko ne teče po papirju. Cenjeni čitatelji mi ne bodo zamerili, ako ustrelim kakšnega kozla, ako jim razodenem, da nisem hodil v "črno šolo". Po mojem mnenju imajo tudi taki ljudje pravico pisati v časnike, ki niso bili "črnošolci", ali se pa ne ponašajo s tem. Seveda nimam namena nikogar žaliti s to opazko, le pribiti sem hotel, da med nekaterimi krogi našega naroda veljajo le tisti ljudje, ki farbajo narod, da so obiskovali sedmo ali pa "črno šolo", da razumevajo delati dež, točo itd. Pa preidem k stvari.

Delavski položaj je slab pri nas, kot je po vsej ameriški republiki. Le nekateri zelo majhni industrielni okraji delajo izjemo, kjer se pečajo s sezonsko industrijo. V Clevelandu, ki je šesto mesto v ameriški republiki, pa ne poznamo niti teh izjem. Skladišča so prenapolnjena z blagom, tvornice ponekod popolnoma zaprte, v drugih delajo le z omenjenim delovnim časom, kjer pa delajo, so pa plače beraške. Delavci hodijo od tvornice do tvornice za delom. Pred tvorniškimi vrati je vsako jutro videti velike gruče proletarcev, ki ponižno čakajo, da pride "bos" in odvede najmocnejše na moderno tlako, če jih sploh kaj potrebuje. Čevljarji, ki so izdelovali čevlje, hodijo na pol bosi, krojači v raztrganih in oguljenih oblekah, delavci vseh strok pa gladni in sestradani. Skladišča so pa prenapolnjena z raznimi jedilnimi stvarmi, oblekami itd. Posebno hudo so prizadeti očetje, ki imajo po tri do štiri otroke in še več. Stanovati morajo v nezračnih in zaduhlih stanovanjih. Ena soba navadno služi za vse: obednico, spalnico in sprejemnico, pogosto pa tudi za kuhinjo. Otroci so vsi vsled nezadostne hrane pohabljeni, kar provzroča, da se ne more njih telo krepko razvijati. Ali to še ni vse, kar moramo prenašati delavci. V tvornici, ako slučajno delajo, imajo za nje še posebne šikane, da jim odtrgajo že itak pičel zaslužek. Kdor pride za eno ali dve minuti prepozno na delo, mora iti skozi pisarno. Seveda bi ne bilo nič slabega hoditi skozi pisarno na delo, ako bi ne prežal tam uradnik, ki zakasnelo minuto odtrga kar pol ure delovnega časa. Tak je delavski položaj v Ameriki in nič boljši onstran oceana. In če rečem svojim tovarišem, da je skrajni čas se pobrigati za odpravo teh žalostnih, neznosnih in za delavce ponižujočih razmer, pa dobim lakoničen odgovor: Eh, trpimo, saj si ne moremo pomagati. Po mojem mnenju je tak odgovor nepremišljen. Trpi naj vol, ako hoče, ki nima razuma. Človek, najvišje in razumno bitje na svetu, naj se pa bori za odpravo nečloveških razmer, ki potiskajo človeka, krono stvarstva na stopnjo, neme in nerazumne živine. Delavci si lahko pomagamo, ako le hočemo. Kadar so volitve imamo priliko odstraniti vnebovpijoče krivice. Ako delavci glasujejo za one, ali njih golo orodje, ki so zakrivili, da delavci hodijo bosi in napol nagi, gladni, in da mora njih deca že v najnežnejši mladosti v tvornico delati odrašenim delavcem konkurenco, bodo logično živeli. delavci v slabih nečloveških razmerah. Tovariš delavec! Kedar slepar v službi kapitalistov na volilni dan lovi tvoj glas, tedaj se ti laska in pravi, da si dober človek. Komaj te je ujel, pa že poje in žvižga bič po tvojih plečih kapitalistične sužnosti. Tovariš delavec! Kadar si na volišču in glasuješ za sebe in svojo družino, ne reskiraš nič. Ni se ti treba bati, da bi poškodoval svoje ude ali zdravje. Ne vem zakaj omahuješ in ne voliš za sebe? Mar pričakuješ pomoči od drugod? Brat delavec, pomagal ti ne bode nihče, ako si ne bodeš pomagal sam. Zgradil si krasne palače, ogromna skladišča, brze lokomotive, hitre, ogromne oceanske parnike. Vstvaril si letalne stroje, da se človek dviga ponosno kot orel v zračne višine. Izdelal si obleko, pridelal razne poljske pridelke, redil perutnino, govedo in druge domače živali.. Izdelal si tudi čudežne stroje, ki te nadomeščajo pri delu. Zemlji si iztrgal razne zaklade in v svojo službo si vpregel naravne sile. Ali od vsega svojega duševnega in ročnega dela nimaš nič, ker nočeš na volilni dan izrabiti priliko in glasovali za se, svojo družino in svoje tovariše, ki s teboj delajo, trpijo in umirajo. Delavec! Na volilni dan imaš priliko si pomagati in pomagaj si, ako nočeš ostati vekotrajen suženj.

Bojim se, da bi moj dopis ne prišel v dotiko z uredniškim košem, moram za danes končati, ob priliki kaj več takega gradiva.

O prihodnji konvenciji S N P J pa ne bom nič govoril danes. Morda se oglasim kmalu. Čital sem že razne dopise o konvenciji, ali najbolje se strinjam z dopisom brata D. B. iz Collinwooda, O. in brata Fr. Petriča iz Chicage, Illinois.

Konečno želim vesele velikonočne praznike vsem članom in članicam S N P J!

A. S. Pozarelli.

Razprava o rezervnem fondu.

Cleveland, Ohio.

Razprava o rezervnem fondu je zelo zanimiva. Pazno čitam dopise bratov, ki se zanimajo za rezervni fond. Različni predlogi in nasveti dokazujejo, da je br. Zakrajšek s svojim nasvetom o potrebi rezervnega fonda storil prvi korak za trdno gospodarsko podlago naše podporne organizacije.

Žal, da nekateri bratje dopisovalci nimajo posebnega poguma za preustrojstvo gospodarstva. Nekateri so celo mnenja, da naj ostane vse pri starem. S tem nasvetom se ne morem strinjati, ker ne soglaša z duhom časa, sploh z življenjem, ki stremi vedno za popolnejšimi in boljšimi oblikami. Strinjam se pa z nasveti, ki nam priporočajo kakšno podjetje. Ako bi podjetja ne nosila dobička, opustile bi jih zavarovalne družbe, pa tudi kapitalisti bi jih obesili na klin in šli delat s kladivom ali pa lopato. Vsako podjetje, ki ima razumno vodstvo, nosi dobiček onemu, ki ga lastuje.

Ako bi naša jednota kupila farmo, je neizpodbitna resnica, da bi bil njen denar bolj varno naložen, kot na katerikoli banki. Razumno obdelana farma gotovo nosi dobiček. Ako farma ne nosi dobička, po tem ne vem, zakaj agentje zemljiščnih družb priporočajo ljudem, naj kupijo farme in opustijo delo v industrielnih krajih? Velika farma potrebuje razumnega oskrbnika, ki jo obdeluje z delavci po najnovejši poljedelski metodi. Kdor misli, da se taka farma ne izplača, ni nič čital o ogromnih vinogradih, sadnih vrtovih, bombaževih in rižovih nasadih itd. itd., ki so lastnina kapitalističnih družb ali pa posameznih kapitalistov in nosijo lastnikom lep dobiček. Resnica je, da je farma odvisna večalimanj kljub umetnemu obdelovanju od vremenskih sprememb, po katerih se uravnava letni čisti prebitek. Ali tudi industrielna podjetja, železnice, rudniki, plinarne, elektrarne, tvornice za izdelovanje oblek, velike klavnice itd., ne nosijo vsako leto enakega čistega dobička. Razlika med industrielnem podjetjem in farmo je le v tem, da pri farmi z vsakim letom raste zemljiščna renta, čimbolj se jo obdeluje, zaeno se pa pod razumnim oskrbništvom spravijo v denar takozvani polegprodukti, mejtem ko industrielno podjetje lahko propade, ako ni na trgu zahteve po njegovih izdelkih. Bati se torej ni treba, da bi jednota imela zgubo z farmo.

Kakor sem že preje omenil, bi farma potrebovala dobrega oskrbnika, ki bi moral biti direktno pod nadzorstvom glavnega odbora. Ako bi oskrbnik ne bil zmožen svojega posla, tedaj naj bi glavni odbor nadomestil z drugim. To bi se zvršilo istotako, kot se vrši v tvornicah in rudnikih. Ako superintendent nima potrebnih zmožnosti, tedaj ga odslovi delodajalec. To sem omenil mimogrede, ker si nekateri belijo glavo, kdo bi imel vodstvo farme v rokah.

Prepričan sem pa, če bi vsak brat vplačal le 5 dolarjev, da bi se dalo osnovati vspevajoče poljedelsko ali pa vrtnarsko podjetje.

Ali farma bi nam koristila še v drugem oziru. Danes imamo mnogo bolnikov, katerim zdravniki kot najboljše zdravilo priporočajo čisti zrak. Ti siromaki se morajo danes obračati do tujcev, ki jih prav pošteno skubijo. Vsak tak bolnik bi rad plačal za hrano in postrežbo, ako bi bil med svojimi ljudmi. Tudi o tem bi se dalo mnogo napisati, pa tudi dokazati, da bi jednota imela korist, zaeno bi pa obvarovala svoje člane pred izkoriščanjem.

Zelo krasna misel je nasvet, da se naj vse jednote združijo, kar jih je vstanovljenih na napredni podlagi. Ako se združenje uresniči, se bo s tem zvršil velik korak v organizaciji ameriških Slovencev za dobro vseh. Ali z združenjem vseh jednot in zvez še ni zginilo vprašanje rezervnega fonda s površja. Jednota bi s tem povečala število članov in skrčila upravne troške. Ali z večjim številom članov bi jednota prevzela tudi večje obveznosti. Nikakor bi ne smela jednota znižati bolniške podpore in smrtnine. Ako kdo vplačuje v dve ali tri podporne organizacije, naj potem isto vplačuje v eno jednoto, zakar naj dobi od nje, kar je dobil preje od vseh, v katere je vplačeval. Na vsak način bi se morali napraviti trije razredi.

Ne strinjam se z nasvetom, da bi jednota odpravila jednakopravnost bratov in sester. Naše geslo je vendar: vsi za enega, eden pa za vse. Nasvet, da naj se bolj strogo nadzoruje bolnike, pa ni nič druzega kot priporočilo, da naj se člani in društva ravnajo po pravilih. Kar je več, se namigava, da bi bolnikom večkrat črtali podporo, kar bi provzročilo jednoti le neprilike.

Koristna bi bila tudi konsumna zadruga. Ali ž njo bi imela jednota mnogo dela. Kjer so večja društva, bi jednota imela gotovo dobiček. Ali vprašanje nastane, kaj bi bilo tam, kjer so majhna društva? Po tem načrtu bi delala le večja društva za jednoto, manjša pa nič, dasi bi imeli vsi člani enake koristi.

Konsumne zadruge so danes potrebne v vseh slovenskih naselbinah. Žal, da smo Slovenci malo zaspani v tem oziru. Ako bi se vstanovila jednotina konsumna zadruga, tedaj bi se morale vstanoviti tudi podružnice v krajih, kjer ima jednota eno ali pa več društev. Te podružnice bi pa zalagala z blagom jednotina zadruga.

Moje mnenje je, da bi to nosilo ogromen dobiček jednoti. Obenem bi pa imeli koristi tudi člani, ki bi dobivali sveže in dobro blago po zmernih cenah.

Jednoti bi tudi koristilo, če bi imela svojo tiskarno, ki odgovarja potrebam. Tudi pri tem podjetju bi imela jednota dobiček. Sprejemala bi lahko naročila za vsakovrstne tiskovine in tiskala bi lahko druge slovenske in slovanske liste. To podjetje bi tudi prineslo vsako leto lepo vsoto za rezervni sklad.

Bratje naše jednote! Ne ravnajmo se po drugih jednotah, ki ne stremijo za temi cilji kot naša jednota. Delajmo vsi z vsemi svojimi duševnimi silami za najtrdnejšo gospodarsko podlago svoje jednote. Pojasnimo in razobložimo vse onim bratom, ki se danes še ne zanimajo, kako bi z majhnimi sredstvi prišli do razervnega sklada. Bratje! Ako bomo zvršili to, se bodemo kmalu prepričali, da ima naše delo vspeh, za kar nam bodo hvaležni vsi.

Zasledoval bom nasvete o rezervnem skladu še nadalje, da se ob priliki zopet zglasim s kratko razpravo.

Bratski pozdrav vsem bratom in sestram S N P J!

A. Kužnik, član štev. 5.

Weir, Kansas.

Ker se mnogo razpravlja v "Glasilu" o rezervnem fondu, hočem tudi jaz svoje povedati o njem.

Posmrtnina naj ostane, kot jo imamo do sedaj. Tudi bolniške podpore se ne dotikajmo. Vsa društva naj zahtevajo, da se ne sme posmrtnina nikdar znižati. Zdaj imamo lepo posmrtnino in bolniško podporo. Ne morem se strinjati, da bi zvišali bolniško podporo, posmrtnino pa znižali. Prihodnja konvencija naj zaključi, da se posmrtnina ne sme nikdar znižati. Zakaj? Ako tega ne zvršimo, bo vsaka konvencija krparila na posmrtnini. In dogodilo bi se, da bi oni ne dobil nič, ki je leta in leta vplačeval v jednoto, oni, ki je bil pa le par let član jednote, bi bil pa deležen velike posmrtnine. V slučaju, da našo jednoto zadene večja nezgoda, naj pa glavni odbor razpiše posebni asesment. Gotovo se ne bo noben brat vpiral razpisu posebnega asesmenta v slučaju nezgode.

Kot prinos za rezervni fond bi zadostovalo 5 c na mesec, ker bi prevelik mesečni prispevek provzročil, da bi izgubili marsikaterega brata. Nikakor se pa ne morem strinjati z nakupom farme, ker nam taka akcija daje premalo garancije, da bi imela naša jednota velik vspeh z rezervnim fondom, obenem bi pa zahtevala tudi previsoke naklade za člane. Bolj všeč mi je predlog glede konzumnih zadrug, ker ne zahteva previsokega obratnega kapitala, kar pomeni bolj nizek izvanredni prispevek za člane.

Tudi z vplačevanjem po razredih se ne strinjam, ker je naša jednota vstanovljena na podlagi enakih pravic. Ako bi vpeljali vplačevanje po razredih, bi kršili svoja načela, jednoti pa dali hud udarec.

Bratski pozdrav vsem bratom in sestram S N P J!

Ant. Potisek, član štev. 30.

Newark, O.

O rezervnem fondu so različna mnenja, pa tudi razni predlogi.

Po mojem prepričanju je najboljše, da se jednota ne vtika v nobeno špekulacijo, pa naj že bo nakup zemljišča ali pa zadružna prodajalna ali kaj podobnega. Zakaj? Ker bi podjetje v primeri z vloženim kapitalom ne neslo dobička, ki ga pričakujemo. Člani (ice) bi pa morali vseeno vplačati začetni kapital ali glasovnico.

Ne strinjam se nikakor z visoko povišanim asesmentom za rezervni fond. Ker je rezervni fond potreben za bodočnost naše jednote, bi zadostovalo, da vsaki član plača na leto 25 c v rezervni fond. Pri osem tisoč članih bi imeli v enem letu dva tisoč dolarjev, v petih letih, ne vštevši obresti, pa že deset tisoč dolarjev. Ali to še ni vse. Od sedanjega asesmenta naj jednota za vsakega člana odšteje 5 c mesečno v rezervni fond, kar znese v enem letu 60 c za vsakega člana, pri 8000 članih pa $4800. Vsako leto bi lahko naložili v rezervni fond $6800. In to se da doseči z malim letnim doneskom po 25 c. Ta znesek je tako malenkosten, da ga bo vsakdo rad vplačal, ne da bi ugovarjal.

Lani je jednota napredovala v blagajni okroglo za deset tisoč dolarjev. Ako od sedanjega asesmenta odtrgamo pet centov za rezervni fond, se bo jednota še vseeno sprotovala pri izplačevanju bolniške podpore, odškodnine in posmrtnine, ne da bi bilo treba povišati asesment.

Po mojem prepričanju je to najboljši predlog za rešitev rezervnega fonda. Seveda ne silim, da se mora vprav moj nasvet sprejeti, ker je še mnogo drugih potov, da si opomoremo.

Združenje vseh slovenskih podpornih organizacij na napredni in svobodomiselni podlagi v eno enoto, je tudi priporočljiv nasvet za trdno gospodarsko podlago.

Pozdrav vsem bratom in sestram S N P J!

Ivan Gabrovšek.

Naznanila in vabila.

Barberton, O.

Vsem članom društva "Triglav", štev. 48. na znanje!

Na redni seji dne 3. marca je društvo sklenilo, da priredi prvo soboto po Veliki noči veselico v korist društveni blagajni. Veselica se vrši **trinajstega aprila** in ne 20. aprila.

Zaeno sa pozivlje vse člane, da se polnoštevilno udeležijo redne seje dne 7. aprila. Prihodnja seja je štirimesečno zborovanje, poleg pa imamo za rešiti mnogo važnih točk v korist društvu in jednoti.

Z bratskim pozdravom.

Martin Železnikar.

Gilbert, Minn.

Uljudno vabim vse brate društva "Sparta", štev 61, da se udeležijo važne društvene seje dne 21. aprila v dvorani John Zalarja. Začetek točno ob desetih dopoldne.

Seja je zelo važna. V interesu vseh bratov in društva je, da pridejo vsi na sejo.

Z bratskim pozdravom.

Fr. Gimpel, tajnik.

Houghton, Mich.

Prosim vse brate društva "Michigan", štev. 136, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje. Izvoliti imamo novega blagajnika, ker brat Malnar, sedanji blagajnik odpotuje v staro domovino.

Pridite na sejo vsi!

V. K. tajnik.

Franklin, Pa.

Društvo "Danica", štev. 44 S. N. P. J. priredi dne 8. aprila ob osmih zvečer veliko veselico z bogatim programom in vsakvrstno zabavo. Na veselico vabimo najuljudneje vsa tukajšna sosedna društva, sploh vse slovensko občinstvo.

Za točno in solidno postrežbo bo skrbel veselični odbor.

Z bratskim pozdravom

John Brezovec, tajnik

Cleveland, O.

Naznanjam vsem članom društva "Naprej", štev. 5., da sem se preselil na 1143, E., 63. St.

Z bratskim pozdravom.

Ant. Peterlin, tajnik.

Cleveland, O.

Člane društva "Vodnikov Venec", štev. 147. opozarjam, da se udeležijo prihodnje redne seje dne 7. aprila. Začetek seje točno ob osmih dopoldne.

Asesment za mesec april je $1.50: redni mesečni prispevek $1.25, "Glasilo" pa 25 c.

V vseh društvenih ozirih naj se bratje obračajo na začasno izvoljenega tajnika.

Z bratskim pozdravom.

Ignacij Jerič, zač. tajnik,
3877 Lake Side Ave. N. E.

Calumet, Mich.

Naznanjam, da je društvo "Bratska Sloga", štev. 62. zaključilo na seji dne 17. marca, da priredi dne 27. aprila veselico v dvorani Wilmersa. Vsak član plača 25 c. Strogo se bo pazilo, da se vsak član tudi udeleži veselice. V slučaju, da se kateri član ne bo udeležil veselice, se bo ravnalo ž njim v smislu zaključka društvene seje. Opravičljiv vzrok je le bolezen ali delo. Torej člani pozor!

Društvo je tudi sklenilo, da vsak član plača 10 c za brata Karola Drganca v Breezy Hill, Kans., ki je že nad letom dni bolan in je s svojo družino v velikem pomanjkanju in bedi. Vzemite to naznanje: Kedar bodete poslali redni asesment, pridenite še deset centov za omenjenega brata v potrebi.

Društvo "Bratska Sloga" vabi najuljudneje društva "Brod na Kolpi" in 'Narodne Slovenke" S N P J, da se v največjem številu udeležijo naše veselice, da se zopet enkrat zabavamo skupaj.

Pozdrav vsem članom in članicam S N P J!

L. J.

Mulberry, Kans.

Podpisani se zahvaljujem vsem bratom, sestram in društvom S N P J za izkazano dobrosrčnost.

Darovali so: Društvo "Zveza", štev. 52, Broughton, Pa. $3.40; dr. "Slovenec", štev. 75. Roslyn, Wash. iz društvene blagajne $5; dr. "Orel Stevo", štev. 109. Ladysmith, B. C. so darovali po 25 c: Joe Pečjak, Nik Balich, Louis Jurkas, M. Lukančič, R. Irkovich A. Turk, J. Pogorelec, M. Sašl, J. Predovich, A. Lubich. Društvo "France Prešeren", štev. 34. Indianapolis, Ind. $1.00. Društvo "Gorjanec", štev. 154. Park City, Utah. $3.75.

Karol Drgan,
Breezy Hill, Kans.

Chicago, Ill.

Na zadnji seji odbora dne 29. marca za skupni izlet društev v Chicagi so se izročile vstopnice delegatom društev, da jih oddajo svojim društvom. Vstopnice so dvoje vrste: po 50 c in 25 c. Prve služijo za vožnjo od Chicago City Limits do Willow Springsa, obenem pa tudi za vstopnico na vrt. Druge so pa le za vstopnice na vrt. Piknik se vrši dne 21. julija. Odhod bode iz "Narodne dvorane" ob 8:30 dopoldne. Godba za povorko je najeta. Korakali bodemo do 22. ulice in Ashland Ave. Od tam se skupno odpeljemo do Archer Limits, kjer bodo čakali najeti vozovi ulične železnice. Vstopnica, ki stane 50 c, upravičuje imejitelja za vstop na voz ulične železnice že na 22. ulici in Ashland Ave. Te vstopnice so veljavne za ves dan: za vožnjo tje in nazaj. Ker še odbor nima sestavljenega natančnega sporeda, je težko sporočiti ves spored. Ker je pa prostor ugoden in pripraven za vsakovrstno zabavo, že lahko zdaj poročamo, da bo kegljanje za dobitke, vsakovrstne dirke in tekme.

Odbor se obrača do vseh društev, da se denar za prodane vstopnice odpošlje blagajniku veseličnega odbora br. Tomažu Putzu, 645 Grand Ave, City.

Z bratskim pozdravom.

ODBOR.

Glasovi iz slov. naselbin.

Franklin, Pa. Dne 23. marca je ponesrečil v rudniku brat Matija Krofin. Ko je spodkopaval premog, je padel nanj težak kamen in ga tako poškodoval na hrbtu, da so ga morali prepeljati v Cambria Hospital.

V soboto, dne 30. marca je umrla hčerka našemu bratu Joe Meletu v starosti 8. mesecev.

V mesecu marcu sta nas obiskala naš br. Fr. Kavčič in njegov prijatelj iz Dunla, Pa., da si ogledata "Slov. izobr. dom". Br. Kavčič se je izjavil, da hočejo tudi tam napredni Slovenci postaviti svoj dom na enaki podlagi.

V Johnstownu je dne 24. marca pastor (župnik) Y. H. Fost predaval v cerkvi na Franklin ulici o socializmu. Župnik je tako jasno govoril o potrebi delavske strokovne in politične organizacije, da ga je moral sleherni razumeti. Nadaljna predavanja bo imel vsako 2 in 4 nedeljo v mesecu.

Poročevalec.

Cleveland, O. Dne 31. marca je osrečila štorklja obitelj J. Horvat s krepkim sinčkom. J. Horvat in njegova soproga Frančiška sta člana društva "Balkan", štev. 133 S N P J.

A. S. P.

* **Iz držav** Missouri, Kentucky, južnega dela države Illinois in drugih držav prihajajo tožbe, da so reke prestopile bregove in s poplavom provzročile mnogo občutne škode. Po nekod so morali prebivalci bežati v hribe, goneč s sabo živino. Reka Mississippi je tekom 24 ur narastla na 29.8 čevljev. Reka Cairo je narastla na 53 čevljev.

Letošnjo zimo so prihajale od povsod pritožbe, o slabem delavskem položaju, o velikem številu brezposelnih delavcev. Vsako spomlad ponavljajoče povodnji, ki odnašajo dobro in rodovitno prst v morje, pa dokazujejo, da bi bilo za leta in leta mnogo dela, ako bi merodajni faktorji v državi se potrudili, da se izvede in zvrši prepotrebna regulacija rek.

* **V Rock Islandu, Ill.** so bili minoli teden veliki ljudski nemiri. Nekateri trdijo, da so nemiri nastali, ker je župan po ruski metodi zatrl časnik, ki je ostro bičal korupcijo v mestni hiši.

Šerif O. L. Bruner pa zopet trdi, da so nemiri nastali, ker je hotel mesto očistiti nevarnih elementov. Zopet drugi pa trdijo, da se hoče šerif otresti svojih političnih nasprotnikov, zato je tudi od governerja zahteval vojaško pomoč, da jih s silo izžene iz mesta.

Najbolj verojetno je poročilo, da so nemiri nastali, ker je župan hotel zatreti časnik, ki je ožigosal njegovo upravo. Ljudstvo se je zbralo pred uredništvom in zahtevalo številke, katere je župan dal konfiscirati kakor kak turški paša. Policija je pa s količi vdari la po ljudstvu. Ker se pa ljudstvo ni dalo mirno pretepsti, je nastala rabuka. Drugo, kar je sledilo kasneje, se pa razume samoposebi.

* **V Wayne, N. Y.** je zletela v zrak smodnišnica "Laflin Rand Powder" družbe. Razstrelba je bila tako silna, da se je zemlja stresla milje daleč v okrožju. Mrtva sta delovodja in še en delavec. Delavcu Viljemu Spernovu je eksplozija odtrgala obe roki, dva druga pa tudi opasno ranila.

* **Proti sodniku** Rosalskemu, ki je obsodil strežaja Brandta na trideset let ječe, zahteva generalni pravdnik Carmody preiskavo radi zlorabe uradne moči. Tako izjavo je podal generalni tajnik javnosti.

Ali če bo kaj kruha iz te moke, je drugo vprašanje. O tem je težko izreči sodbo, ker smo v **Ameriki.**

— **Solnčni mrk 17. aprila.** V tekočem mesecu imamo dve nebesni prikazni: delnemu luninemu mrku 1. aprila bo sledil 17. aprila solnčni mrk, ki ga zvezdoslovci pričakujejo z napeto pozornostjo. Dozdevna premera solnca in lune, ki ga bo zakrila, bosta skoro enaka, tako, da ni mogoče napovedati, če bo solnčni mrk na kakšni točki zemeljskega površja popoln, ali pa bo postal povsod viden se svetal obroč solnca. Mrk se bo najpoprej opažal v severnih pokrajinah Južne Amerike, potem na atlantskem oceanu, severozapadni Španiji, na severnem Francoskem, v severozapadni Nemčiji, na Vzhodnem morju, v Rusiji in na zadnje v Sibiriji. V Venecueli se konča solnčni mrk ravno ob solnčnem vzhodu, v Sibiriji ob solnčnem zatonu. V Evropi je čas za opazovanje jako ugoden in bodo astronomi dogodek vestno izrabili za znanstvene študije.

— **Rudarska stavka na Ruskem.** V dombrovskem rudniškem okrožju na Ruskem je izbruhnila stavka premogarjev. Delavci so ustavili v štirih velikih jamah delo in so stavili mezdne zahteve. V trgovinskem ministrstvu se posvetujejo, kako bi odpomogli pretečemu pomanjkanju premoga. Premogove zaloge po posameznih pristaviščih vzhodnega morja in v Peterburgu se bližajo koncu. Ministrski predsednik se je posvetoval z ruskimi premogovniškimi lastniki o odredbah, kako bi preskrbeli baltska pristanišča in Peterburg s premogom.

Dobili smo prvo izdajo "Našega Gospodarja". List je mesečnik, stane za celo leto en dolar, upravništvo in uredništvo je 2616 S. Lawndale Ave, Chicago, Ill.

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904

Inkorp. 17. juntja 1907 v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: CHICAGO, ILL.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: Martin Potokar, 1625 S Centre Ave., Chicago

Podpredsednik: Jakob Miklavčič, Lock Box 3, Willock, Pa

Tajnik: Ivan Verderbar, 2708 S. Lawndale Ave., Chicago
Telephone Lawndale 4635

Blagajnik: Fr. Korče, 6006 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zapisnikar: Feliks Namors, 1834 Ashland Ave., Chicago.

NADZORNI ODBOR:

Vincenc Cajnkar, 4439 Hunt ave., St. Louis, Mo.

Frank Černé, 6034 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Lavoslav Zevnik, Neustadt Store, LaSalle, Ill.

POROTNI ODBOR:

John Šarc, box 131, Cumberland, Wyo.

Valentin Stalick, 302 Pilot Butte Av., Rock Springs, Wyo.

Josip Bricelj, box 342, Conemaugh, Pa.

UREDNIK GLASILA:

Jože Zavertnik, 2821 So. 40th Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

M. A. Weisskopf, M. D. 1842 S. Ashland Av., Chicago, Ill.

Denar je pošiljati naravnost na blagajnika, pritožbe gledo nerednega poslovanja na predsednika nadzornega odbora, preporne zadeve pa na predsednika porotnega odbora Ivana Šarca, vse druge uradne stvari na gl. tajnika

IMENIK.

krajevnih društev S. N. P. J.

1.—**Društvo Slavija štv. 1., Chicago, Ill.** — Pred.: Alois Jalovec, 969 W. 18th St. — Taj.: Jos. Verščaj, 1504 S 57. Court, Cicero, Ill. — Blag.: J. Bartol, 3816 W. 24. St. — Seje se vrše vsako drugo nedeljo u mesecu.

2.—**Društvo Triglav štv. 2, La Salle, Ill.**—Pred.: Thomas Golob, cor. 18th & Wright St. — Taj.: L. Zevnik, 1037 2nd St. — Blag.: A. Mežnarič, 1101 — 1st St.

3.—**Društvo Adrija štv. 3, Johnstown, Pa.**—Pred.: Fr. Smarekar, b. 546, Conemaugh, Pa. — Taj.: J. Hribar, 509 Broad St, Johnstown, Pa.—Blag.: Mike Pečjak, 524 Broad St., Johnstown, Pa. — Seje vsako drugo nedeljo v mesecu.

4.—**Društvo Bratstvo štv. 4, Neff, Ohio.** — Pred.: Leo. Plahuta, b. 186, Steel, Ohio. — Taj. Joseph Dernač, b. 26. — Blag. Loorenc Potočnik, b. 42.

5.—**Društvo Naprej štv. 5, Cleveland, Ohio.** — Pred. Fr. černe, 6034 St. Clair Ave., N. E. — Taj. Ant. Peterlin, 1143 E. 63rd St. — Blag.: Jos. Birk, 6029 Glass Ave., N. E.

6.—**Društvo Bratstvo štv. 6, Morgan, Pa.**—Pred.: Alois Glaser, b. 77, Morgan, Pa.—Taj.: Baltazar Glažer, b. 77. —Blag.: F. Miklavčič, R. F .D. 3, b. 43, McDonald, Pa.—

7.—**Društvo Bratoljub štv. 7, Claridge, Pa.**—Pred. John Tušar, b. 171.—Taj. J. Mlakar, b. 68.—Blag.: Val. Rednak, b. 462.—Seje vsako prvo nedeljo v mesecu.

8.—**Društvo Delavec štv. 8, Co. Chicago, Ill.** — Pred. John Marinčič, 9503 Ewing Ave. — Taj. Rudolph Lustig, 9463 Ewing Ave. — Blag.: Jos. Kuhelj, 9553 Ewing Ave.

9.—**Društvo Bratstvo Naprej štv. 9, Yale, Kans.**—Pred.: Ivan Sajovec, b. 73.—Taj.: J. Homec, b. 15.—Blag.: M. Izlakar, b. 101.—Vsi v Yale, Kans.

10.—**Društvo Trdnjava štv. 10, Rock Spring, Wyo.**—Pred.: Jos. Pišljar, 308 — 6th St. — Taj.: Ant. Završnik, 302 Pilot Butte Ave.—Blag.: Val. Stalick, 302 Pilot Butte ave. — Seje vsako prvo nedeljo v mesecu.

11.—**Društvo Sokol štv. 11, Roslyn, Wash.** — Pred.: Ant. Stanfel, b. 361.— Taj.: Matt Kucan, b. 906.—Blag.: Geo Švab, b. 486.—Vsi v Roslyn, Wash.

12.—**Društvo Edinost štv. 12, Murray, Utah.**—Pred.: Ed. Hoffman, 14 State St. — Taj.: Jos. Šobar, R. F. D. 7, b. 2. —Blag.: John Sablich, b. 464.

13.—**Društvo Edinost štv. 13, Wheeling Creek, O.**—Pred.: Rudolf Tomažič, R. 1, b. 36, Bellaire, O.—Taj.: Ant. Zagore, b. 689, Bridgeport, O. — Blag.: Victor Solar, b. 312, Bridgeport, O.— Seje vsako zadnjo nedeljo v mesecu.

14.—**Društvo Sloga štv. 14, Waukegan, Ill.** — Pred.: John Mahnič, 316 So. Utica Sa. — Taj.: J. Gantar, b. 286 North Chicago, Illl — Blag.: Blaž. Mahnič, 714 Market St.

16.—**Društvo Sloga štv. 16, Milwaukee, Wis.**—Pred.: Louis Bewitz, 198 1st ave.—Taj.: John Rezel, 198—1st Ave. —Blag.: Carl Tratnik, 322 Washington St. — Vsi v Milwaukee, Wis.

17.—**Društvo Bled štv. 17, So. Lorain, Ohio.**—Pred.: Frank Ažman, 1657 E. 31st St. — Taj.: Fr. Vevar, b. 34. — Blag.: John Tomšič, 1740 E. 29th St.—

19.—**Društvo Orel štv. 19, W.Mineral Kans.** — Pred.: John Goršek, b. 469, Stone City, Kans.—Taj.: Rokus Božičnik, b. 468, Stone City, Kans. — Blag.: Ignac Cerne, b. 520, Stone City, Kans.

20.—**Društvo Sokol štv. 20, Ely,Minn.** —Pred.: John Teran, b. 432. — Taj.: John Judnich, b. 479. — **Blag.: Anton** Boljka, b. 992.

21.—**Društvo Orel štv. 21, Pueblo, Colo.** — Pred.: Martin Kočevar, 1219 Eiler Ave. — Taj.: Fr. Stupar, 1234 Eiler Ave. — Blag.: Jacob Heningsman 1230 Berwind Ave.—Seje vsakega 1. dne v mesecu.

22.—**Društvo Danica štv. 22,Trimountain, Mich.**—Pred.: Jacob Zadel, b. 288. —Taj. Matt. D. Likovič, c. o. Baltic Store, Baltic, Mich. — Blag.: Jos. Ozanič, b. 297, Trimountain, Mich.—Seje vsako drugo nedeljo v mesecu.

23.—**Društvo Edinost štv. 23,Darragh, Pa.** — Pred.: Matt Kitz, box 96. — Taj.: M. Brunet, b. 221, Darragh, Pa.— (Za ekspresne pošiljatve: R. R. Sta., Madison, Pa.)—Blag.: V. Hutter, b. 67, Arona, Pa.

24.—**Društvo šmarnica štv. 24, Jenny Lind, Ark.**—Pred.: Anton Kolbe, b. 102. — Taj.: Anton Ravnikar, b. 86. —Blag.: Fr. Gorenc, R. R. 3, b. 246, Fort Smith, Ark.

26.—**Društvo Bratje Svobode štv. 26, Cumberland, Wyo.**—Pred.: Ivan Sarc b. 131.—Taj. Jer. Werčič, b. 178. Blag.: Fr. Klavžar, b. 161.—Seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. uri dp. v dvorani na st. 2.

27.—**Društvo Celje štv. 27, Frontenac, Kans.**—Pred.: Jos. Jereb. — Taj.: John Kernc, b. 147. — Blag.: Louis Preložnik.—Seje vsako prvo nedeljo v mesecu.

28.—**Društvo Novi Dom štv. 28,Greenland, Mich.**—Pred.: Peter Geshell, b. 111.—Taj.: Jos. Mihelič.—Blag.: Mike Geshell, b. 83, Greenland, Mich.—Seje vsako četrto nedeljo v mesecu.

29.—**Društvo Domovina štv. 29, Thomas, W. Va.**—Pred.: Jos. Rus, b. 188. —Taj.: Alois Lukeh, b. 381.—Blag.: Knavs, b. 78.

30.—**Društvo Popotnik štv. 30, Weir Kans.**—Pred.: Pavel Obregar, R. R. 1. Weir, Kans.—Taj.: Ant. Potisek, b. 181 Weir City, Kans.—Blag.: Tomož. Mravlja, b. 221, Weir City, Kans.

31.—**Društvo Slovenski Dom štv. 31, Sharon, Pa.** — Pred.: Fr. Vodenichar, 112 N. Water St. — Taj.: Fr. Stoniša, R. F. D. 57 b. 66. — Blag.: Fr. Bittenc, 108½ N. Water St.—Seje vsako drugo nedeljo v mesecu v prostorih br. Fr. Vodeničar, 112 N. Water St.

32.—**Društvo Sava štv. 32, Winterquarters, Utah.**—Pred.: Mihael Simšek, box 34. Taj.: Fr. Markošek, b. 1. (za expresne posiljatve R. R. Scofield, Utah. Blag.: Peter Mede, b. 92.

33.—**Društvo Naš Dom štv. 33, Ambridge, Pa.** — Pred.: Joseph Pelc, b. 146. — Taj.: Valentin Repovš, b. 591. —Blag.: Peter Švigelj, b. 344. — Vsi v Ambridge, Pa.

34.—**Društvo France Prešeren štv. 34, Indianapolis, Ind.**—Pred.: Lov. Bizjak, 743 Warman Ave. — Taj.: Jos. Bruder, 712 Warman Ave. — Blag.: Frank Mervar, 701 Holmes Ave. — Seje vsako četrto nedeljo v mesecu.

35.—**Društvo Zvestoba štv. 25, Chicopee, Kas.**—Pred.: Jos. Intihar, b. 252. Taj.: Ant. Šular, b. 209.—Blag.: Ant. Rižnar, b. 126.

36.—**Društvo Zveza štv. 36, Willock Pa.** — Pred.: Jos. Zajc., b. 155. — Taj.: L. Dolenec, b. 253. — Blag.: Paul Taučar. — Seja vsaka druga nedelja v mes.

37.—**Društvo Proletarec štv. 37, Lowellville, O.**—Pred.: John Ribič, b. 315 Lowellville, O.—Taj.: John Sušanj, R. F. D. 1, b. 29, Poland, Ohio.

38.—**Društvo Ilirija štv. 38, Kenosha Wis.**—Pred.: John Ahlin, 360 Oak St. —Taj.: Ignac Radovan, 421 Lemon St. —Blag.: Fr. Zupančič, 376 Hanson St.

39.—**Društvo Narodni Vitezi štv. 39, Chicago, Ill.**—Pred.: Fr. Hudale, 1340 S. 42nd Ct. — Taj.: John Hodschar, 1726 So. Centre Ave.—Blag.: Fil. Kaplja, 1650 S. Throop St. — Jed. zast.: Felix Namors.—Redne seje vsako prvo soboto v mesecu.

40.—**Društvo Zvon štv. 40, Durango, Colo.**—Pred.: Anton Hegler, b. 1253.— Taj.: Anton Blatnik, b. 521. — Blag.: Martin Verce, b. 427.

41.—**Društvo Slovenija štv. 41, Irwin, Pa.**—Pred.: Jer. Knez, b. 175, Claridge, Pa. — Taj.: Fr. Perko, b. 663. — Blag.: Anton Retar, R. F. D. 2.

42.—**Društvo Večernica štv. 42, Aldridge, Mont.**—Pred.: John Petek, b. 144 Electric, Mont.—Taj.: Gr. Zobec, b. 144 Electric, Mont. — Blag.: Andrej Pelhan, Electric, Mont.

43.—**Društvo Aurora štv. 43, Aurora Minn.**—Pred.: Jos. Pongrc, b. 608.— Taj.: Karl Jerich, b. 97. — Blag.: Jos. Virant, b. 18.—Seje vsako prvo nedeljo v mesecu od 1½ popoldan.

44.—**Društvo Danica štv. 44, Conemaugh, Pa.** — Pred.: Jos. Pavlovič, b. 574.—Taj.: John Brezovec, b. 6.—Blag.: Jos. Dremelj, b. 275. — Seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2 uri pop. v Slovenskem Izobrazevalnem Domu na Franklin, Pa.

46.—**Društvo Gorenjec štv. 46, Oregon City, Ore.**—Pred.: Matt Uršič, b. 365.—Taj.: Matt. Skoff b. 307.—Blag.: Andro Juvan, 131—18th & Main St.

47.—**Društvo Illinois štv. 47, Springfield, Ill.**—Pred.: Fr. Bregar, 1602 E. Capitol Ave.—Taj.: Matija Ranker, R. F. D. 3. — Blag.: Fr. Golob, 1818 Middle St.—Seje vsako drugo nedeljo v mesecu v Žvegličevi dvorani na 1858 So. 15. St.

48.—**Društvo Triglav štv. 48, Barberton, O.**—Pred.: Martin Zeleznikar, 432 Bolive Road.—Taj.: **Fr.** Tonija, 423 Hopogan ave. — Blag.: John Balant, 311 So. 4th St. — Vsi v Barberton, Ohio.

49.—**Društvo Ljubljana štv. 49, Girard, O.** — Pred.: John Anziček, z. 362. Taj.: Jer. Črne, b. 297.—Blag.: Alojz Strah, b. 408.—Seje vsako prvo nedeljo v mesecu.

50.—**Društvo Skala štv. 50, Clinton Ind.**—Pred.: Victor Zupančič. b. 17, R R.—Taj. Leo Prašnikar, box 67.—Blag.: Karl Vrabič, b. 445.—Jed. zast.: Paul Gregorič.

51.—**Društvo Narodni Dom štv. 51 Aspen, Colo.**—Pred.: Mathias Stariha, b. 34. — Taj.: Louis Lesar, b. 475. — Blag.: A. E. Rigler, b. 582.

52.—**Društvo Zvezda štv. 52, Broughton, Pa.**—Pred.: Ant. Demšar, b. 135— Taj.: Jak. Dolenc, b. 181.—Blag.: Mih. Mali, b. 155.—Seje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob ½10 uri dp. v dvorani Sv. Barbare. Jed. zast.: Ant. Demšar.

53.—**Društvo "V Boj!" štv. 53, Collinwood, O.** — Pred.: Andrej Pelan, 513 E. 152nd St. — Taj.: D. Blumel, 6216 Blodgett Avenue. — Blag.: Joe Kunčič, 439 E. 156 St., Collinwood, O.—Jed. zast.: Carl Kotnik.—Seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri dop. v dvorani sobrata Travnikarja na 117. St.

54.—**Društvo Jutranja Zora štv. 54, Glencoe, O.** — Pred.: Pavel Dolenc. L. Box 43. — Taj. Ig. Žlemberger, L. Box 12. — Blag.: Joe Zibert, L. Box 11. — Seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri dp. v dvorani "Union".

55.—**Društvo Slovan štv. 55, East Palestine, O.**—Pred.: Jos. Hafner, b. 158. Taj.: Fr. Miklavčič, b. 291. — Blag.: Ant. Jurjavčič, b. 31.

56.—**Društvo Slovenija štv. 56, New York, N. Y.**—Pred.: Zvonimir Jakšc. c. o. Knauth, Nachod & Kuhne, New Yrk City.—Taj.: Feliks Dolinar, 82 Cortland St., New York City.—Blag.: Fr. Ojster 757 E. 179th St. — Seje vsako drugo soboto v mesecu.

57.—**Društvo Planinar štv. 57, Black Diamond, Wash.**—Pred.: Fr. Kučar, b. 606.—Taj.: Gregor Porenta, b. 701.— Blag.: Fr Potočnik, b. 600.—Seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. uri dp. v Masonic dvorani.

58.—**Društvo Litija štv. 58, Wilburton, Okla.**—Pred.: John Majdič, b. 71. Taj.: Fr. Laufar, b. 71. — Blag.: Fr. Skvorž, b. 616.

59.—**Društvo Zavednost štv. 59, De Pue, Ill.**—Pred.: Joe Dolinšek.—Taj.: Jos. Urbanc, b. 253. — Blag.: Dan Badovinac, b. 341.—Vsi v De Pue, Ill.

60.—**Društvo Simon Gregorič štv. 60 Lloydell, Pa.**—Pred.: Fr. Arhar, b. 31. Taj.: Jacob Kovsca, b. 115.—Blag.: P. Kerpan, b. 1076, Beaverdale, Pa.

61.—**Društvo Sparta štv. 61, Gilbert Minn.**—Pred.: Vikt. Šteh, b. 92.—Taj.: Frank Gimpel, b. 18.—Blag: John Stebe, b. 338. — Seje vsako tretjo nedeljo v mesecu, začetek od 10. uri dopoldne v dvorani Zakarja.

62.—**Društvo Bratska Sloga štv. 62, Calumet, Mich.**—Pred.: Fr. Lesar, 415 6th St.—Taj.: Le oJunko, 26 Oak St., Blag.: John Plautz, 329 — 6th St.

63.—**Društvo Bistrica štv. 63, Rilton Pa.**—Pred.: Joe Poglednik, b. 216.— Taj.: Rudolph Sparhakel, b. 158. — Blag.: Jos. Poglednik, b. 216.

64.—**Društvo Slovenska Zastava štv. 64, W. Newton, Pa.**—Pred.: Otto Tekavec, b. 443.—Taj. Bartol Vertačnik, R. F. D. No. 3, b. 98. — Blag.: Jos. Kerhlikar, b. 89 R. 3.

65.—**Društvo Prvi Maj štv. 65, Breezy Hill, Kans.**—Pred.: Blaž. Godina, R. R. 1, b. 62.—Taj. Rochus Godina, R. F. D. 2, b. 125. — Blag.: Fr. Žnidaršič, R. F. D. 2, b. 57.—Vsi v Mulberry, Kans.

66.—**Društvo Prosveta štv. 66, Alix, Ark.**—Pred.: Fr. Mazek, b. 26.—Taj.: John Prudich, b. 26.—Blag.: Gregor Salamon, b. 26.

67.—**Društvo Dolenjc štv. 67, Huntington, Ark.**—Pred.: John Veršnik, b. 36. — Taj.: Karl Petrich, b. 136. — Blag.: Fr. Spendal, b. 90.

68.—**Društvo Slovenec štv. 68, Racine, Wis.**—Pred.: Fr. Jelenz, 203 Howland Ave. — Taj.: Jos. Werbič, 827 Riverview St. — Blag.: Mar. Bajuk, 730 Burbeck St.

69.—**Društvo Napredek štv. 69, Eveleth, Minn.**—Pred.: John Kobe, b. 112. Taj.: Jacob Ambrožič, 415 Pierce St. —Blag.: Fr. Steblaj, 508 Grant Ave.

72.—**Društvo Spoznanje štv. 72, Radley, Kans.** — Pred.: Leo Pogačar, b. 94, Radley Sta., Pittsburg, Kans. — Taj.: Fr. Rugelj, R. R. 1, Pittsburg, Kans.— Blag.: Ant. Tomšič, Dunkirk, Pittsburg, Kans. — Seje vsako drugo nedeljo v mesecu.

74.—**Društvo Grozd štv. 74, Virden, Ill.** — Pred.: Fr. Reven, b. 12. — Taj.: Jos. Jurak, b. 426. — Blag.: Simon Kaučič. — Zast. Matt. Stermec.

75.—**Društvo Slovenec tšv. 75, Roslyn, Wash.** — Pred.: Gregor Jansiček — Taj.: Louis Aristovnik, b. 866. — Blag.: M. Aristovnik, b. 192.

76.—**Društvo Prijatelj štv. 76, Skidmore, Kans.**—Pred.: John Alič, R. R No. 3, b. 190, Columbus, Kans. — Taj.: Martin Jurečka, R. R. 3, b. 60, Columbus, Kans. — Blag.: Matt. Dabalack, b. 13. — Seje vsako drugo nedeljo v mesecu v dvorani br. Zakrajšeka ob 9. uri dop.

77.—**Društvo Bratstvo štv. 77, De Kalb, Ill.** — Pred.: Matt Hamovz, 1142 Market St. — Taj.: Frank Rep, 1108 Market St. — Blag.: Fr. Zakelj, 1315 Louis St.

78.—**Društvo Zveza štv. 78, Manor Pa.**—Pred.: Fr. Boštjančič, b. 89.—Taj. Louis Bonač, b. 275.—Blag.: Jos. Horvat, b. 11.

79.—**Društvo Dobrodošli štv. 79, Cle Elum, Wash.**—Pred.: Paul Kolar, b. 237 —Taj.: Fritz Verderbar.—Blag.: Math Kavzlarič, b. 22.

80.—**Društvo Sovobeda štv. 80, Brereton, Ill.** — Pred. Frank Aleš, Brereton Ill. — Taj.: Filip Oreškovic, box E. — Blag.: Jos. Stipanovič, b. 87. — Seje vsako prvo nedeljo v mestni dvorani ob 9. uri dop.

81.—**Društvo Solnce štv. 81, Red Lodge, Mont.** — Pred.: Alois Jeler, b. 47. — Taj.: John Grgurič, b. 50. — Blag.: Jos. Hrovat, b. 14.

82.—**Društvo Triglav št. 82, Johnstown, Pa.** — Pred.: Carl Cerjak, R. F. D. 3, b. 57. — Taj.: Fr. Šuštaršič, 786 Coleman ave. — Blag.: Mihael Lompret, b. 54, R. F. D. 3.

83.—**Društvo Planina št. 83, Bing**— Taj.: Geo. Stepan, b. 805. — Blag.: Jurij Prijanovič, b. 78.

85.—**Društvo Slovenski Delavec štv. ham, Utah.** — Pred.: John Samec, b. 78. 85, **Orient, Pa.** — Pred.: John Voljk, Orient, Pa. — Taj.: Jacob Novšek, b. 105, Orient, Pa. — Blag.: John Zorc, b. 4, Orient, Pa.

86.—**Društvo Slovenski Dom štv. 86 Chicago, Ill.** — Pred.: Ant. Pue, 1340 So. 42nd Ct. — Taj.: Ant. Anziček, 460 N. Halsted St. — Blag.: Gos. Gorican, 642 Grand Ave. — Vsi v Chicagu, Ill.— Seje vsako prvo nedeljo v mesecu na 527 Milwaukee ave.

87.—**Društvo Prostomisleci štv. 87, Herminie, Pa.** — Pred.: Ant. Sornik, b 202. — Taj.: Fr. Kokal, b. 275.—Blag.: Fr. Lovše, b. 277. — Seje vsako prvo nedeljo v mesecu.

88.—**Društvo Dobri Bratje štv. 88 Moon Run, Pa.**—Pred.: Fr. Podmišljak b. 222. — Taj.: Mihael Jerala, b. 217.— Blag.: Lenard Mihon, b. 68.

89.—**Društvo Glas Nareda 89, Mid way, Pa.** — Pred.: Fr. Zornik, b. 39. — Taj.: John Nagode, b. 273. — Blag.: Vinc. Janežič, b. 34.

90.—**Društvo Rdeči Prapor štv. 90, Hackett, Pa.** — Pred.: Fr. Volk, b. 164. —Taj.: Matt Furar, b. 68. — Blag.: Ant. Slanovič, b. 147. — Vsi v Hackett Pa.

91.—**Društvo Johnston City štv. 91, Johnston City, Ill.** — Pred.: Joe Ban b. 385. — Taj. Ant. Smode. — Blag.: Ant. Donat, b. 507.

92.—**Društvo Rožna Dolina štv. 92 Franklin, Kans.** — Pred.: Alois Karlinger, R. F. D 4, b. 86, Girard, Kans. — Taj.: Fr. Vegelj, R. R. No. 4, b. 143, Girard, Kans. — Blag.: Matt. Šetina b. 23.

93.—**Društvo Zarja Svobode štv. 93 Randall, O.** — Pred.: Ant. Kocjančič. b. 5. — Taj.: John Daničič, R. F. D. 3, b. 114, Warrensville, O. — Blag.: Frank Japelj, b. 26.

94.—**Društvo Triglav štv. 94, Colorado City, Colo.** — Pred.: Joseph Boitz, b. 389. — Taj.: Ant. Fabjančič, b. 498. — Blag.: Fr. Adamich, b. 633. — Seje prvo soboto po desetem v Schmittovi dvorani na Colorado ave.

95.—**Društvo Lilija štv. 95, Oglesby, Ill.** — Pred.: Joseph Gorišek, b. 67. — Taj.: Joseph Mencin, b. 197. — Blag.: Joseph Legan b. 11.

96.—**Društvo Bratje Vsizaenega štv. 96, Livingston, Ill.** — Pred.: Leo Zveglich, Livingston, Ill.—Taj.: Fr. Krek. Blag.: John Muvrin, b. 152.

97.—**Društvo Krim štv. 97, Bessemer, Pa.** — Pred.: Henrik Slapničar, b. 121. — Taj.: Anton J. Marolt, b. 151. — Blag.: Jacob Serjak, b. 18. — Seje vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani br. J. Serjaka.

98.—**Društvo Sokol štv. 98, La Salle, Ill.** — Pred.: Matt. Strohen, 443 Main St. — Taj.: Martin Novlan, 1237 Main St. — Blag.: Thomas Golobič, 203—2nd & Union St.

99.—**Društvo Slovenski Rudar štv. 99, So. Willmington, Ill.** — Pred.: Jer. Gavčan, Gardner T. O. R. 3, b. 21. — Taj.: Fr. Žnidaršič, b. 380. — Blag.: Jos. Gorz, b. 282.

100.—**Društvo Golobček štv. 100, Victor, Colo.** — Pred.: Anton Žitnik, b. 148, Goldfield, Colo. — Taj.: Joseph Samec, b. 433. — Blag.: Jos. Mohor, b. 373.

101.—**Društvo Trdnjava štev. 101, Grays Landing, Pa.** — Pred.: Al. Drakšler, b. 24. — Taj.: Matt. Žele, Grays Landing, Pa., b. 132. — Blag.: Fr. Kastelic, b. 21, Martin, Pa.

102.—**Društvo Nada štv. 102, Chicago, Ill.** — Pred.: Johana Lozar, 1156 W. 18th St. — Taj.: Elziabeth Kure, 2634 So. Hamlin Ave.—Blag.: Mary Hočevar 2317 So. Leavitt St. — Vse v Chicago, Ill. — Seje vsako drugo nedeljo v mesecu: 1843 So. Centre Ave.

103.—**Društvo Jutranja Zora štv. 103, La Salle, Ill.** — Pred.: Mary Grgovic, 835 Crosat St. — Taj.: Mary Potisek, 1237 — 1st St., La Salle, Ill. — Blag.: Rozalija Turk, 1146 La Harpe St. — Seje vsako drugo nedeljo v mesecu od 1. uri pop. v dvorani Mrs. Potink.

104.—**Društvo Zavedne Slovenke štv. 104, So. Lorain, Ohio.** — Pred.: Ivanka Krištof, 1605 E. 29th St. — Taj. Josefa Eisenhardt, 1777 E. 29th St. — Blag.: Antonija Svet, 1685 E. 31st St.

105.—**Društvo Studenček štv. 105, Indianapolis, Ind.** — Pred.: Fred. Matelič, 517 W. Washington St. — Taj.: Fr. Medveš, 968 W. Pearl St. — Blag.: Fil Godina, 909 W. Pearl St.

106.—**Društvo Prostost štv. 106, Imperial, Pa.** — Pred.: Alois Capude, b. 86. — Taj.: Ignac Muršec, b. 328. — Blag.: Anton Božič, b. 38.

107.—**Društvo Planinski Raj št. 107 St. Louis, Mo.** — Pred.: Val. Sever 3358 So. Broadway St. — Taj.: John Bertoncelj, 3358 So. Broadway St. — Blag.: Jos. Dolenc, 3127 S. 7th St. — Seja se vrši vsako prvo nedeljo v mesecu na 9th St. in Alben ave. ob 2 uri popoldan.

108.—**Društvo Jutranja Zora št. 108 Ely, Minn.** — **Pred.: Ana Teran.** — **Taj.** Uršula Bezek, b. 64. — Blag.: Marija Klemenčič.

109.—**Društvo Orel štv. 109, Ladysmith, BB. C.** — Pred.: Mirosl. Grgich. — Taj.: Jos. Pečjak, b. 120. — Blag.: Anton Turk, South Welington, B. C.— Seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri v prostorih br. predsednika.

110.—**Društvo Slovenski Rudar štv. 110, Chisholm, Minn.** — Pred.: Louis Marn. — Taj.: Jos. Drobnič, b. 152.— Blag.: Alois Gande, b. 212. — Vsi v Chisholm, Minn.

111.—**Društvo Zvezda štv. 111, Aurora, Minn.** — Pred.: Marija Glavan, b. 11. — Taj.: Marija Kovach, b. 78. — Blag.: Alice Barle, b. 18.

112.—**Društvo Slovenski Sinovi štv 112, Bear Creek, Mont.**—Pred.: John Luzar, b. 152. — Taj.: John Kostelic, b. 161. — Blag.: John Chesarek, b. 16. — Vsi v Bearcreek, Mont.

113.—**Društvo Mangart št. 113, Sunny Side, Utah.** — Pred.: Fr. Lutrič, b. 14. — Taj.: Jacob Medved. — Blag.: John Starič, b. 56.

114.—**Društvo živila Ilirija štv. 114, Roundup, Mont.** — Pred.: Tho. Pavlin, b. 415. — Taj.: Lucas Zupančič, b. 415 Blag.: Ant. Kenda, b. 151. — Seje vsako prvo nedeljo vmesecu od 9. uri do poldne.

115.—**Društvo Jolietska Zavednost štv 115, Joliet, Ill.**—Pred.: Fr. Vreček. —Taj.: Mihael Likevich, 512 N. Broadway St. — Blag.: Martin Pluth, 1307 Broadway St. — Seje vsako drugo nedeljo v mesecu.

116.—**Društvo Zagorski Zvonovi štv 116, Lincoln, Ill.** — Pred.: John Hočevar, 717 Vichitte Ave. — Taj.: Jos. Ticer, 727 Vichitte Ave.—Blag.: M. Starčevič, McLean St. — Seje vsako prvo nedeljo v mesecu.

117.—**Društvo Novi Dom štvr. 117 Yukon, Pa.** — Pred.: Mike Maskovšek, b. 149. — Taj.: John Vidmar, b. 40. — Blag.: Jos. Kastelic, R. F. D. 116, Ruffs Dalle, Pa.

118.—**Društvo Slovenski Sokoli štv 118, Pittsburg, Pa.** — Pred.: Geo. Greguras, 4938 Hatfield St. — Taj.: Rudolph Rojtz, 4809 Butler St. — Blag.: John Golobič, 4828 Blackberry St. — Vsi v Pittsburg, Pa.

119.—**Društvo Moška Enakopravnost štv. 119, Waukegan, Ill.** — Pred.: Frančiška Lenaršič, 609 Market St.— Taj.: Ana Mahnič, 316 So. Utica St. — Blag.: Betti Mahnič, 714 Market St.

120.—**Društvo Gorenjec štv. 120, Heaton, N. Mex.** — Pred.: Anton Gantar, b. 57. — Taj. Fr. černuta, b. 13, Heaton, N. Mex. — Blag.: Andrej Jagič, b. 1.

121.—**Društvo Zveza Detroitskih Slovencev štv. 121, Detroit, Mich.**—Pred.: Alois Wokač, 206 Post Ave. — Taj.: Jos. Androina, 206 Post ave., Detroit Mich. — Blag.: John Faletič, 2162 N. Jefferson St.

122.—**Društvo Grozd štev. 122, Aliquippa, Pa.** — Pred.: Fr. Skubic, b. 143, Colona, Pa. — Taj.: George Smrekar, b. 71, Aliquippa, Pa. — Blag.: John Vrečar, b. 91.

123.—**Društvo Vipava štv. 123, Panama, Ill.** — Pred.: Joseph Ferjančič, b. 10. — Taj.: Fr. Petrič, b. 785. — Blag.: Jos. Mihalič, b. 843. — Vsi v Panama, Ill.

124.—**Društvo Mednarodna Zveza št. 124, Forest City, Pa.**—Pred.: Fr. Rataje b. 106, Vandling, Pa. — Taj.: Ernest Krall, b. 117, Vandling, Pa. — Blag.: Ig. Verbajs, b. 90, Forest City, Pa. — Seje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 10 uri dop. v Forest City, v mestni dvorani.

125.—**Društvo Hibbing štv. 125, Hibbing, Minn.** — Pred.: Matt Glad, 321 3rd Ave. — Taj.: Fr. Hitti, b. 231. — Blag.: Ant. Kramar, 302—3rd St.

126.—**Društvo Primož Trubar štv. 126, Cleveland, O.** — Pred.: Mihael Lah, 1268 E. 55th St. — Taj.: Fr. Hudovernik, 1243 E. 60 St., N. E. — Blag.: Jos. Bizjak, 6026 St. Clair Ave. — Seje vsako četrto nedeljo v mesecu na 6006 St. Clair Ave.

127.—**Društvo "V slogi je moč!" št 127, Oakview, Colo.** — Pred.: Louis Zupan, b. 34. — Taj.: Val. Cirar, b. 55. — Blag.: Fr. Pajk, b. 125. — Seje vsako zadnjo nedeljo v mesecu od 9. uri dop.

128.—**Društvo Narodne Slovenske št 128, Calumet, Mich.** — Pred.: Ana Klemenc, 4247 — 11th St. — Taj.: Kate Junko, 26 Oak St., No. 5. — Blag.: Boža Rački, 4211 — 11th St. — Seje vsako četrto nedeljo v mesecu v Wilmersovi dvorani ob 1 uri pp.

129.—**Društvo Lipa št. 129, Cleveland, O.** — Pred.: Fr. Glavan, 10115 W. Detroit St. — Taj.: Ivan Avsec, 3858 St. Clair Ave. — Blag.: Ant. Cugelj 1387 E. 39 St. N. E. — Seje vsako drugo nedeljo v mesecu v dvorani Marko Bratelj.

130.—**Društvo Eveleth štev. 130, Eveleth, Minn.** — Pred.: Marija Janc, b. 587. — Taj.: Marija Levstek, 512 Douglas Ave.—Blag.: Angela Pucelj, b. 495.

131.—**Društvo Francisco Ferrer, štev. 131, Chicago, Ill.** — Pred.: Milan Hegji, 217 W. 24th St. — Taj.: John Molek, 2615 S. 40th ave. — Blag.: Fr. Barbič, 1758 W. 21. St. — Redna mesečna seja vsako tretjo nedeljo ob 2. uri popoldan v Kostkovi dvorani, 3834 W. 26th St., ogel Avers Ave.

132.—**Društvo Slovenski Napredek štev. 132, Klein, Mont.** — **Pred.: Ig.** Kosec, b. 8, Klein, Mont.—Tajnik: Daniel Kranjčeč, Klein, Mont., b. 30. — Blag. Matt Panjan, b. 44, Klein, Mont. —Seje vsako prvo nedeljo v mesecu.

133.—**Društvo Balkan štev. 133, Cleveland, Ohio.** — Pred.: Jos. Pozarelli, 2554 E. 82. St., S. E. — Taj.: A. Pozarelli, 2554 E. 82nd St. S. E. — Blag.: Mike Muhič, 12002 Buckeye Rd., S. E.

134.—**Društvo Bratska Ljubezen št. 134, Superior, Wyo.** — Pred.: Lov. Demšar, b. 247. — Taj.: Jacob Oblak, b. 201. — Blag.: Jos. Fatur, b. 382. — Vsi v Superior, Wyo.

135.—**Društvo Brooklyn štev. 135, Brooklyn, Ohio.** — Pred.: Fr. Jesenovec, 3994 Jennings Rd., So. Brooklyn, O. — aj.: John Slabe, 3777 W. 14th St., S. W., Cleveland, Ohio. — Blag.: Carl Kuhel, 3994 Jennings Rd.

136.—**Društvo Michigan štev. 136, Manderfield, Mich.** — Pred.: Anton Tomac, — Taj.: Wm. Kroll, Houghton, Mich., b. 51. — Blag.: Nik. Malnar, b. 423.

137.—**Društvo Napredne Slovenke št. 137, Cleveland, O.** — Pred.: Franja Lausche, 6121 St. Clair Ave. — Taj.: Franja Hudovernik, 1243 E. 60th St. — Blag.: Ivana Wencelj, 1017 E. 62nd St. — Vse v Cleveland, O. — Seje vsaki prvi četrtek v mesecu na 6006 St. Clair Ave.

138.—**Društ. Postojnska Jama štev. 138, Canonsburg, Pa.** — Pred.: Paul Posega, b. 230. — Taj.: John Koklič b. 276. — Blag.: John Podboj, b. 230. Vsi v Canonsburg, Pa.

139.—**Društvo Tabor, št. 139, Cleveland, O.**—Pred.: Fr. Cergol, 2741 Commercial Rd.—Taj. Mihael Erjavec, 701 Berk St. — Blag.: John Lukac, 2741 Commercial Rd.

140.—**Društvo Bratska Zveza štev. 140, Brooklyn, N. Y.** — Pred.: John Jurkovič, 223 Stagg St. — Taj.: Felix Kramaršič, 19—Ten—Eyck St.—Blag.: Ant. Stauduhar, 143 Montrose ave. — Vsi v Brooklyn, N. Y.

141.—**Društvo Brod na Kolpi št. 141 Calumet, Mich.** — Pred.: Fr. Lisac. — Taj.: Ant. Stimac, b. 527. — Blag.: John Tomac, 321 6th St. — Vsi v Calumet, Mich.

142.—**Društvo Mir štev. 142, Collinwood, O.** — Pred.: John Prušnik, 160 St. 664, Collinwood, O. — Taj.: James Petsche, Caranac Rd. 14502, Coll. O. — Blagajnik: Matt Kastelic, 15924 Saranac Rd., Collinwood, O.

143.—**Slovenski Lovec št. 143, East Helena, Mont.** — Pred.: John Perčič box 143. — Taj.: Frank Smith, b. 4.— Blag.: John Kovač, b. 86. — Vsi v East Helena, Mont.

144.—**Društvo Slov. in Hrvati štev. 144, York Run, Pa.**—Pred. Fr. Steklačič b. 452, Fairchance, Pa. — Taj.: Fr. Camenchek, b. 452. — Blag.: A. Šorle b. 452. — Vsi v Fairchance, Pa. — Seje vsako pervo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldan.

145.—**Društvo Slavček v Cliff Mine, Pa.** — **Pred.**: Tit Jaki, b.—?—. — Taj.: Matt Petrič, b. 183. — Blag.: Fr. Zagoda, b. 222.

146.—**Društvo Kanarček v Messmore Pa.** — Pred.: Ant. Kaučič, Messmore Pa. — Taj.: Mihael Polovič, b. 75, Newcomer, Pa. — Blag.: John Cvetkovič b. 75, Newcomer, Pa.

147.—**Vodnikov Venec, št. 147, Cleveland, O.** — Pred.: Vinko Kenič, 1126 E. 61st St. — Taj.: Ignac Jerič, 3877 Lakeside Ave. — Blag.: Matt. Glavič, 6131 St. Clair Ave. — Vsi v Cleveland, O.

148.—**Društvo Zorislava v Franklin, Pa.** — Pred.: Josefa Urbas, box 786, Conemaugm, Pa. — Taj.: Frančiška Vidrich, box 523, Conemaugh, Pa. — Blag.: Jozefa Lofko, box 514, Conemaugh, Pa. — Seja se vrši vsako 2. nedeljo v mesecu v Slov. Izobr. Domu, Franklin Bors.

149.—**Društvo Zavedne Slovenke, št. 149, Willock, Pa.** — Pred.: Mary Miklavc, b. 174.—Maj.: Margareta Gorše, b. 43.—Blag.: Anna Kerin, b. 257. — Seje vsake tretje nedeljo pop. 2. uri.

150.—**Društvo Slovenke v Boj za Narod, Barberton, O.** — Pred.: Marija Balant, 311 So. 4th St. — Taj.: Marija Merzlikar, 507 Van St. — Blag.: Mary Platnar b. 193.

151.—**Društvo Bratje Edinost, štev. 151, Witt, Ill.** — Pred.: Peter Kokalj b. 342. — Taj.: Jno. Tovornik, b. 135. — Blag.: Fr. Zadel, b. 111. — Seje vsako 3. nedeljo.

153.—**Društvo Slovenski Narod štev. 153, Youngstown, Ohio.** — Pred: Jos. Kos, b. 596, Struthers, Ohio. — Taj.: Anton Drobnič, b. 596, Struthers, O.— Blag.: Anton Kikelj, 1116 Franklin ave.

154.—**Društvo Gorjanec štev. 154 Park City, Utah.** — Pred.: Mike Žugel, b. 335. — Taj.: Jacob Shobar, b. 692. — Blag. Jacob Clementz, b. 268.

155.—**Društvo Vrtnica, štev. 155, Oglesby, Ill.** — Pred.: Josephina Liveck, b. 139. — Taj.: Magdalena Shaporc, b. 139. — Blag.: Josephina Pavliha, b. 139.—Seja se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 1 uri popoldne.

156.—**Društvo Kras, št. 156, Muddy, Ill.** — **Pred.: Martin Raunik, b. 26.** — Taj.: Frank Peternel, b. 44. — Blag.: Luka Gabrovec, b. 5. — Seje se vrši vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2 uri pop. v dvorani br. Alois Grebenjak.

157.—**Društvo Bodočnost, štev. 157, Browder, Ky.** — Pred.: Matt. Jeras, b. 3. — Taj.: Nick Glagovšek, b. 15. — Blag.: Matt. Stifan, b. 5. — Vsi v Browder Ky.—Seje vsako drugo nedeljo

158.—**Društvo Zavedni Sosedje, štev. 158, Nottingham, Ohio.** — Pred.: Ant. Koss, Cut Road, Euclid, O. — Taj.: Vinc. Badalich, b. 289. — Blag.: Fr. Pajk, box 353. — Seje vsako 1. nedeljo

159.—**Društvo Ferrer, štev. 159, Hanna, Wyo.** — Pred.: Albert Mončlovič, b. 91. — Taj.: John Pettek, b. 351. — Blag.: Ant. Nerat, b. 91. — Vsi v Hana, Wyo.

160.—**Društvo Javornik, štev. 160, Newark, Ohio.** — Pred.: John Gabrovsek, 38—13th Street. — Taj.: Matt. Janeš, 41—13. St. — Blag.: Fr. Koren 125 Wiehle av., Newark, Ohio.

161.—**Društvo Vseslovani, štev. 161, Kittsville, Minn.** — Pred.: Matt Kočevar, b. 418, Hibbing, Minn. — Taj.: F. Vidervol, b. 575 Chisholm, Minn.— Blag.: Marko Marol, b. 626, Hibbing Minn.

162.—**Društvo Sloga, št. 162, Albia, Iowa.**

163.—**Društvo Valvazor, štev. 163, Buxton, Iowa.** — Pred.: Ant. Sušič, b. 12, Eveland, Ia. — Taj.: **Fr. Cerovac,** b. 830 Buxton, Iowa.—Blag.: Felix Razpotnik, b. 670.

164. — **Društvo Spomladanska Vijolica, štev. 164, Frontenac, Kans.** Pred.: Mary Skubic, Frontenac, Kans. — Taj.: Ana Bevc, b. 177, Frontenac, Kans. — Blag.: Josefa Slabšek, b. 87.

165.—**Društvo Lunder Adamič, št. 165, Wick Haven, Pa.** — Pred.: Vict. Hribar, b. 6. — Taj.: Fr. Hribar, b. 135. — Blag.: Lud. Dernovšek, b. 82. Seje vsako četrto nedeljo v mesecu.

166.—**Društvo Slap Peričnik, št. 166, Presto, Pa.** — Pred.: Lov. Dolniar, b. 262, Burdine, Pa. — Taj.: Fr. Smolej. b. 46, Presto, Pa. — Blag.: Fr. Petrovich, b. 246, Burdine, Pa.

167. — **Društvo Slovenske Sestre, št. 167, Bessemer, Pa.** — Pred.: Matilda Grubelnik, b. 136. — Taj. Ivana Zakrajšek, b. 145. — Blag.: Klara Klančnik, b. 38.

168.—**Društvo Sinovi Slave, št. 168, Coneaugh, Pa..** — Pred. Joseph Vivoda b. 151.—Taj.: John Zgonc, b. 27.—Blag Fr. Skufca, b. 98. Vsi v Conemaugh, Pa. Seja vsako četrto nedeljo v mesecu v Slovenskem Delavskem domu Sv. Aloisija.

169. — **Društvo Svobodomisleci, štev 169, Mallennauer, Pa.** — Pred. Pavel Slapničar, b. 127. — Taj.: Fr. Juvan, b. 135. — Blag.: Pavel Slapničar, b. 127.

170. — **Društvo Dolenec, štev. 170, Akron, Ohio.** — Pred.: Jos. Pucelj, 125 N. Case Ave. — Taj. Vinc. Zure, 404 So. Broadway St. — Blag.: Ant. Bersnak, b. 313, Kenmore, Ohio.

171.—**Društvo Slovenski Prijatelj, št. 171, Marianna, Pa.** — Pred.: Jacob Setina, b. 83. — Taj.: Al. Gancar, b. 303. —Blag.: Fr. Brunat, b. 261.

172.—**Društvo Dobri Prijatelji, štev. 172, Beadling, Pa.**—Pred.: Martin Klarič, b. 283. — Taj.: John Shaffer, b 34. — Blag.: F. V. Wehar, b. 267.

173.—**Društvo Slava, št. 173, Newburg, Ohio.** — Pred.: Joseph Frankovič, 8109 Marble Ave., Cleveland, O.— Taj.: John Križmančič, 3557 E. 81. St., S. E., Cleveland, O. — Blag.: Alois Krancar, 3522 E. 81 St., S. E., Cleveland, Ohio.

174.—**Društvo Vrtni Raj, štev. 174, Dunlo, Pa.** — Pred.: Joseph Skerlj. — Taj.: John Naglič, box 228. — Blag.: Anton Hribar.

175. — **Društvo McKinley, štev. 175, McKinley, Minn.** — Pred.: Louis Kostelec, b. 3. — Taj.: Max Shustar, b. 46. — Blag.: Ant. Mesojedec, b. 54.— Vsi v McKinley, Minn. — Sejo vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2 uri pop v mestni dvorani.

176. — **Društvo Novo Leto, štev. 176, Piney Fork, Ohio.** — Pred.: Thomas Dolinar. — Taj.: Mihael Dolenc, box 173. — Blag.: Joseph Orell. — Seje vsako drugo nedejlo ob 10 uri dop. v premogarski dvorani.

177. — **Društvo Mars, štev, 177, Reliance, Wyo.**

178. — **Društvo Jadranska Vila, št. 178, Cleveland O.** — Pred.: Jacob Cič, 1026 E. 61st St. — Taj. Karl. Bauzon, 6120 St. Clair Ave. — Blag.: Anton Stanovnik

Zmes.

— **Koliko je židov na svetu?** List "Nature" prinaša statistični pregled vsega židovstva. Iz pregleda je razvidno, da je na celem svetu 11,817.783 židov, od teh jih živi v Evropi 9,942.266. V Ameriki jih je 1,894.409, v Aziji 522.635, v Afriki 341,867 in v Avstraliji 17.106. Največ židov je na Ruskem: 5,110.548; v Avstriji 1,224.-899; na Ogrskem 851.378, na Nemškem 607.842, v evropski Turčiji 282.277, v Rumuniji 238.275, na Angleškem 105.988, na Francoskem do 100.000, v Italiji samo 52.115. Izmed velikih mest ima največ židov New York: 1,062.000, Varšava jih ima 204.712, Budimpešta 186.047, Dunaj 146.926, London 98.893, Lodža 98.671, Chicago 80.000, Solun in Philadelphia po 75.000, Pariz 70.000, Carigrad 65.-000, Vilna 63.841, Amsterdam 59.-065, Jeruzalem 53.000 in Lvov 44.258.

— **Tragedija čaplje.** Kdor se zaveda mnogoštevilnih muk in grozovitosti, ki se dogajajo pri nabiranju krasnih čapljinih peres, tistega mora navdati žalobno čuvstvo, kadar se ozre na ta okras. Zategadelj je zanimivo poročilo avstralskega prijatelja tičev, ki je priobčil v angleškem listu za tičje trgovce članek "Tragedija čaplje" in kjer pripoveduje naslednje: Čaplja, ta graciozna žival, ki jo lovci za tičjimi peresi kot najdragocenejši plen tako vroče požele, je sicer v raznih državah Avstralije postavno zavarovana, toda silna razprostrtost dežele in majhna obljudenost pospešujeta roparske pohode lovcev za peresi. Pisatelj sestavka. A. H. Matingley, si je postavil za nalogo, da fotografira življenje čaplje. V ta namen si je izbral veliko naselbino čapelj v revirinskih močvirjih severnega in južnega Valesa. Pred dvema letoma je bil našel tu 700 parov čapelj; potem pa so prišli lovci za čapljinimi peresi in so zmanjšali število gnezdov na 150. Ko je to leto zopet prišel, se mu je odgrnil pretresljiv pogled. "V kalni vodi močvirja so ležala gola trupla mrtvih čapelj, okolo 50 po številu, ki so bile usmrčene tik od svojih gnezdih, ko so nesle mladiče m hrano, 50 tičev umorjenih zaradi par peres in njih 200 mladičev izročenih smrti od lakote! Veliko število mladičev je bilo že mrtvih, ostali so bili shujšali, da jih je bilo sama kost in koža, in so obupno vzklikali!" Ker so čapljina peresa najlepša in najdražja v času ko se vale mladiči in jih morajo stari pitati, zato zagreši človeška lakomnost to grozodejstvo, da pobija v tistem času stare čaplje in obenem tudi mladiče izroči grozovitemu umiranju od lakote. Mattingley je fotografiral sedem prizorov žalostne usode čapelj. Fotografije so porablili za agitacijsko sredstvo proti moritvi tičev in so imeli največji uspeh; bili so jih tudi povečali in kazali v "protestnih shodih" po najvažnejših avstralskih mestih. To gibanje je tudi povzročilo, da so v Avstraliji popolnoma prepovedali izvoz čapljinih peres in pazijo na izvrševanje te prepovedi z vso strogostjo. Tudi v Združenih državah in na Angleškem je napravila "tragedija čaplje" največji vtisk. Združene države prete s hudimi kaznimi vsakemu, ki bi prodajal čapljine perese. Silna propaganda, ki je bila na Angleškem proti moritvi tičev, je prav tako privedla do vidnega uspeha; vlada je obljubila, da predloži postavo, ki prepoveduje prodajo čapljinih peres.

— **Francoski zračni šovinisti.** Francoska buržvazija zopet neti šovinizem. Topot se je vrgla na povsem novo polje — na letalne stroje. Buržvazno časopisje piše v bobnečih člankih za močno franc. zračno brodovje, buržvazij-ci v ministrskih frakih pa mu seveda izrekajo svoje priznanje. Dne 14. julija bo velika vojaška parada, poslanec Pujade predlaga, da naj se pobira vstopnina od gledalcev, ki hočejo pasti svoje oči nad bleskom svetega militarizma. Pujade meni, da bi vrgla vstopnina 600.000 fr., ki naj bi se porabili za zgradbo vojnega zračnega brodovja. V najzadnjem času pa je spustil v listu "Correspondence" general Maitrot patriotičen slavospev na vojne letalne stroje in pravi med drugim: Letalni polk se ustanovi, ne smejo se pa zanemariti vodilni baloni. Nujno je, da dobi Francoska v kratkem močno in številno zračno brodovje, katerega naloga bodi, da ob vojni zmede nemško mobiliziranje, ga zavlači in prepreči. V tem oziru je naloga našega zračnega brodovja povsem jasna. Vsa koncetracijska pota nemške armade so odvisna od osmih železniških mostov, ki premoste Reno med Kolnom in Bazelom. Ti mostovi bodo cilj francoskih vodilnih balonov. — Zares, militaristični šovinizem prehaja že v pravo blaznost.

— **O gradnji panamskega prekopa.** Poleg raznih tehničnih pripomočkov, ki jih je uporabljalo za gradnjo panamskega prekopa, izkoriščajo zlasti vodno moč za odpravo nepotrebne zemeljske plasti. Iz ogromnih jeklenih cevi brizgajo vodo proti plastem, ki jih hočejo odstraniti; silni vodni pritik raztrga plasti in jh zredči v redko blato, ki ga vsesavajo velike sesalke in polnijo z njim transportne vozove. Pri zatvoričnih delih ob Miraflores̀u so na ta način v treh mesecih odpravili nad 300.000 kubičnih metrov zemeljskih tal; ako bi hoteli to delo odpraviti po stari poti, bi bili potrebovali najmanj še enkrat toliko časa. Nadalje uporabljajo pri prekopnih delih še eno novo tehnično iznajdbo, poseben stroj za lučanje cementa. Treba je bilo ojačiti skalnate stene v preseku Culebri, ker jih je voda v prekopu zelo razjedala in je bila nevarnost, da jih popolnoma uniči. Inženirji so sklenili, da ojačijo odporno silo skalnatih sten z močno betonsko plastjo. V ta namen so zgradili poseben stroj z veliko lopato, ki jo je zračni pritisk v velikem loku pognal od zadaj na spredaj. Na to lopato so naložili betonovo malto, ki jo je stroj zalučal s tako silo na skalo, da je zalila tudi najmanjše razpoke. Ko se beton strdi, nastane popolnoma gladka stena, ki se ob njej razbije vsa moč valov. Vsak lučalni stroj obmeče dnevno povprečno 18 kvadratnih metrov skalnate stene s poltretji centimeter debelo betonovo plastjo.

— **Slika iz angleške rudarske stavke.** V Sunderlandu so se odigrali ob vhodu v jame zanimivi prizori. Iz jame so namreč spravili 500 jamskih konj. Nekateri od teh konj so preživeli do petnajst let pod zemljo, eden celo 22 let; ves ta čas niso videli dnevnega sveta. Zato so oslepili in deloma ohromeli, da so jih le trudoma pripeljali iz jame z vrvmi - pripravljenimi nalašč v ta namen. Nekateri konji so plašno zarezgetali, ko so začutili sveži zrak in bi bili pobegnili, ako bi ne bili napol hromi, drugi so željno obračali glave za solnčnimi žarki in iz njih rezgetanja je velo radostno veselje. Konje so s težavo spravili navzgor. Manjše so nagnali v kripe in jih potegnili kvišku, večje so povezali čezinčez z vrvmi in jih spravili ven. Največ začudenja pa je vzbudilo dejstvo, da so vsi slepi konji, katerih slepoto so smatrali za neozdravljivo, čez pol ure izpregledali. In v tem hipu je bilo tudi rezgetanje živahnejše, da je vrelo iz 500 konjskih grl kakor v prekipevajočem veselju porojeno vriskanje. S konji morajo ravnati zelo previdno, kajti izkušnja uči, da ne prenašajo mrzlega zraka. Zategadelj so gorko zakurili začasne hleve. In star rudar je odločno izjavil: "Vrlim našim živalim bomo priskrbeli premog, čeprav traja stavka eno leto!"

IVANHOE.

Roman. Spisal Walter Scott
Poslovenil J. Z.

(Nadaljevanje.)

"Ne odgovarjaj, ako mi očitaš različno vero", je rekel templar. "Na naših tajnih sejah se posmehujemo tem pravljicam. Nikdar ne verjemi, da smo bili dolgo slepi napram našim idiotičnim vstanoviteljem, ki so prezirali življenje, da so umrli kot mučeniki vsled gladu, žeje, kuge ali pa meča nevernikov, mejtem ko so skušali obdržati majhno puščavo, ki ima vrednost le za vražoverne ljudi. Naš red je kmalu sprejel druge bolj ponosne ideje in dobil je tudi boljšo odškodnino za svoje žrtve. Naša obsežna posestva v vsakem evropejskem kraljestvu, naša bojna slava, ki ima privlačno silo za cvet viteštva v vsaki deželi, služijo končnemu cilju, o katerem naši vstanovitelji niso sanjali, in katerga se vsem slabotnim dušam prikriva, ki so se pridružile našemu redu radi starih načel in so v naših rokah le poslušno orodje. Toda nečem razkrivati nadalje naših tajnosti. Ta glas rogu nekaj naznanja, kar me kliče, da moram biti navzoč. Prevdari o vsem, kar sem ti povedal. — Srečno! — Odpusti, ako sem te žalil. Kmalu se vrnem, da govorim o nadaljnih načrtih."

Odšel je in Rebeka je ostala sama. Bila je bolj v strahu pred častihlepnostjo tega človeka kot pred smrtno nevarnostjo. Pričela je moliti in zahvaljevati se Bogu Jakoba, da jo je rešil nevarnosti. V molitev ji je pa ušlo ime ranjenega kristjana, ki je bil v oblasti svojih sirovih in krvižejnih sovražnikov. Seveda ji je vest očitala, da je molila za drugovernika, Nazarenca, sovražnika njene vere. Ali že je končala molitev in vsi predsodki njenega rodu niso toliko vplivali na njo, da bi preklicala njegovo ime.

Pet in dvajseto poglavje.

V grajski dvorani se je templar sešel z de Bracyjem.

"Mislim, da vas je v snubitvi tudi motil glas rogu," je rekel de Bracy. "Ali vi niste pozivu sledili takoj. Iz tega sklepam, da ste imeli več sreče kot jaz."

"Tako, snubili ste zaman lepo Saksonko?" je vprašal templar.

"Pri sv. Tomažu! Gospici je bilo znano, da ne morem prenesti ženskih solz."

"Ha, ha, kako!" je zaklical templar. "Vodja vojščakov si, pa se bojiš ženskih solz! Nekaj solz, ki padejo v ljubezenski plamenček, ga spremenijo v požar."

"Hvala lepa za solze!" je menil de Bracy. "Ali ta gospica je plakala, da bi njene solze ugasnile ogenj na svetilniku. V lepi Saksonki mora bivati povodna vila".

"Milion zlih duhov je pa obsedlo lepo židinjo", je pridjal Brian "Kajti takega ponosa in odločnosti še nisem videl? — Ali kje je Front de Boeuf? — Rog se glasi že drugič, pa močnejše."

"Mogoče mešetari z židom", je odgovoril de Bracy. "Prav lahko je tuljenje Izaka močnejše kot glas rogu. Že iz skušenj ti mora biti znano, da vsak žid, ako se mu hoče vzeti mamon, tuli mogočnejše kot dvajset rogov".

V tem trenotku je pristopil Front de Boeuf in rekel: "Kmalu bodemo vedeli za vzroke, ki provzročajo ta nenavaden trušč. Tu je list; ako se ne motim, je pisan v saksonskem jeziku."

Po teh besedah ga je obračal na vse strani, kot bi hotel izvedeti vsebino, slednjič ga je pa pomolil de Bracyju.

"Radi mene je lahko pisan v čarovniškem jeziku", je pripomnil de Bracy, ki je bil ravno tako neveden kot vse viteštvo tedanje dobe. "Naš kaplan se je sicer trudil, da bi me naučil pisati in čitati, ali vse moje črke so bile podobne mečem in sulicam, da je nazadnje stari plešec uvidel, da je njegov trud zastonj."

"Dajte mi list", je dejal templar. "Naš duhovniški značaj združuje nekatera znanja z našo srčnostjo"

"Tedaj dovolite, da obdobičkonosimo sebe na vašem znanju", je rekel de Bracy. "Kaj pravi list?"

"Pravilno izzivanje je", je menil templar. "Ali pri betlehemski gospé, ako ni šala, je najčudnejše izzivanje, ki je bilo kedaj poslano preko grajskega mostiča".

"Šala!" je zaklical Front de Boeuf. "Poznal bi rad človeka, ki se hoče v takih zadevah šaliti z menoj? — Gospod Brian, čitajte!"

Templar je čital sledeče: "Jaz, Vamba, sin brezglaveža, dvorni norec plemenitega svobodno rojenega moža, Cedrika pl. Rotherwood, katerega imenujejo Saksonca — pa jaz, Gurt, sin Beovulpa, prašičji pastir" —

"Ti si znorel", je zaklical Front de Boeuf.

"Pri sv. Lukežu, tako je zapisano!" je odgovoril templar, na kar je nadaljeval: "Prašičji pastir, imenovanega Cedrika, tako kakor tudi naši zavezniki, marveč dobri vitez, sedaj poznan pod imenom nedelanič, in vrli svobodni kmet, Robert Locksley; naznanjamo Vam, Front de Boeufu, in vsem Vašim zaveznikom in sokrivcem, da ste se brez najmanjšega vzroka in brez bojne napovedi polastili s silo in premočjo osebe našega gospoda in mojstra Cedrika; kakor tudi osebe svobodno rojene in plemenite dame, gospice Rovene pl. Hargottstanstede; kakor tudi osebe svobodno rojenega plemenitega moža Atelstana pl. Coningsburgh; kakor tudi več oseb svobodne rojenih mož, njih vazalov; tudi več tlačanov, njih hlapcev; kakor tudi starega žida imenom Izak iz Yorka, kakor tudi njegove hčere, židinje; kakor tudi konj in mul — plemenite osebe s svojimi vazali in sužnji, kakor tudi omenjeni žid in židinja so živeli v miru s svojim veličanstvom, in so kot njegovi podložniki potovali po kraljevski cesti; radi tega zahtevamo, da imenovane plemenite osebe, namreč: Cedrika pl. Rotherwood, Roveno pl. Hargottstanstede, Atelstana pl. Coningsburgh z njihovimi služabniki, vazali in hlapci, kakor tudi omenjene konje in mule z židom in židinjo z njiju lastnino izpustite nepoškodovane na blagu in osebi tekom štirih ur po sprejemu tega izzivanja. V nasprotnem slučaju izjavljamo, da vas bomo uvrstili med roparje in izdajalce, da se hočemo z vam meriti osebno, pa naj že bo v odputem boju, vojni in obleganju ali katerem drugem načinu, da bodemo napeli vse moči, da vas uničimo in pogazimo. Varuj vas Bog. — Od nas podpisano na predvečer sv. Vitolda pod velikim zborovalnim hrastom na poti v Harthill; pisamo od svetega moža, božjega duhovnika, naše gospe in sv. Dunstana v kopmanhurtski kapelici."

Koncem pisma je bila sirova risba: petelinova glava z opazko, ki je predočevala podpis Vambe. Pod znamenjem je bil križ kot znamenje Gurta. Za tem je bilo zapisano "Le Noir Faineant" (nedelanič). Koncem je bila pšica kot podpis Locksleja.

Vitezi so pazno poslušali, po prečitanju so pa pogledali drug druzega, kot da bi ne razumeli lista.

De Bracy je prvi prelomil molk z glasnim smehom, kateremu se je pridružil templar. Front de Boeuf se je pa vsled te veselosti jezil.

"Gospoda", je pričel Front de Boeuf. "bolje bi bilo, da se posvetujeta, kaj nam je storiti, kot da se smejeta."

"Front de Boeuf še ni razpoložen za veselje, odkar je bil poražen", je menil de Bracy. "Že misel na izzivanje ga straši, dasi sta ga izdala norec in prašičji pastir."

"Pri sv. Mihaelu", je odgovoril Front de Boeuf, "želim, da bi le ti doživel vso pustolovščino. Fantje bi ne bili tako predrzni, da jih ne podpirajo močne čete. V teh gozdih je dosti izobčencev, ki ne morejo odpustiti, da ščitim divjačino. Enega samega fanta, katerega sem ujel pri delu, sem dal privezati na rogove divjega jelena, ki ga je v petih minutah umoril, pa že je letelo toliko pšic proti meni, kot zadnjič v Ashbyu pri streljanju proti cilju. — Čuješ fant", in obrnil se je proti hlapcu, "Ali si videl koliko jih je?"

"Najmanj dvesto jih je v gozdu", je odgovoril hlapec.

"Ta je lepa, je zaklical Front de Boeuf. "To je plačilo, ker sem vama prepustil svoj grad. Ali nista mogla zvršiti vse v miru? Ali sta morala to sršenovo gnezdo nahujskati name?"

"Seršeni?" je vprašal de Bracy. "To so trotje brez bodala; drhal lenih hlapcev, ki raje bivajo v gozdu in vničujejo divjačino, kot da bi se preživeli z delom."

"Brez bodala!" je odgovoril Front de Boeuf; "tri čevlje dolge sulice, katere izstrelijo lahko v vrbovo šibo, so dobra bodala."

"Vitez, sram vas bodi!" je dejal templar. "Zbrali bodemo naše ljudi in jih napadli. En vitez zadostuje, da zapodi dvajset teh kmetov v beg."

"Seveda", je pripomnil de Bracy. "Sramovati bi se moral, ako bi jih napadel s sulico".

"Resnica", je segel vmes Front de Boeuf, "ako bi bili zamorci ali Turki, ali pa strahopetni francoski kmetje. Ali tu so angleški izobčenci, od katerih se ločimo le po orožju in konjih, ki nas še ovirajo v goščavi. Napad praviš? Saj nimamo niti toliko mož, kot jih potrebujemo za obrambo gradu. Moji najboljši so v Yorku. Ravnotako je s teboj de Bracy. Imamo jih na razpolago le dvajset, ako odštejemo one, ki so nam pomagali zvršiti pustolovščino."

"Ali se bojiš, da bi zbrali tako silo, da lahko naskočijo grad?" je vprašal templar.

"Ne bojim se!" je odgovoril Front de Boeuf. "Izobčenci imajo predrznega glavarja. Ali brez strojev in lestvic in izvežbanega zapovednika je nemogoče vzeti grad z naskokom."

"Pošlji sela k svojim sosedom", je svetoval templar. "Zberejo naj svoje moči in pridejo naj rešit tvoje viteze, katere oblegata v gradu Front de Boeufa dvorni norec in prašičji pastir."

"Vi se norčujete", je odgovoril baron. "Kam se naj obrnem? — Malvoizin je sedaj s svojim spremstvom v Yorku, ravnotako tudi moji drugi zavezniki. Tudi jaz bi bil tam, da si nista vidva izmislila peklenske pustolovščine."

"Tedaj pokličite ljudi iz Yorka", je rekel de Bracy. "Ako ti fantje ne bodo zbežali pred plapolajočim praporom in mojimi vojščaki, tedaj jih bom priznal za najbolj pogumne izobčence, ki so kedaj živeli v teh šumah."

"In kdo naj nese sporočilo?" je vprašal Front de Boeuf. "Zasedli bodo vsako stezo in selu bodo iztrgali sporočilo s krvjo iz srca. — Da, domislil sem se!" je spregovoril po kratkem molku. "Gospod vitez, vi znate pisati in čitati. Poskusil bom najti pisalno orodje svojega starega kaplana, ki je pred letom dni umrl sredi pijače. —"

"Oprostite", je rekel oborožen hlapec. "Stara Urfrida je hranila spomine na svojega spovednika. Dejala je večkrat, da je bil zadnji človek, ki je govoril tako ž njo, kot se spodobi govoriti z ženami in dekleti".

"Engelred pojdi in poišči jo!" je rekel Front de Boeuf. — "Templar, potem bodete pa odgovorili na to predrzno izzivanje".

"Rajše bi odgovoril z mečem kot s peresom", je pripomnil Bois-Guilbert. — "Ali zvrši se naj, kar hočete".

Vsedel se je in napisal naslednje: "Gospod Renigald Front de Boeuf in njegovi plemeniti viteški zavezniki ne sprejmejo izzivanja iz rok sužnjev, hlapcev in begunov. Ako ima oseba, ki se imenuje črnega viteza, pravico do viteške časti, tedaj mora vedeti, da ga njegova sedanja družba ponižuje in mu jemlje pravico bojevati se z možmi plemenite krvi. Kar se tiče naših jetnikov, vam dovolimo izgolj krščanske usmiljenosti poslati duhovnika, da jih izpove in spravi z Bogom. Naš trden sklep se glasi, da jih vbijemo še danes predpoldne, da bo njih glave na grajski strehi lahko videl vsakdo in zaznal kako nizko cenimo one, ki jih hočejo osvoboditi."

Ta list so oddali selu, da ga odnese v tabor zaveznikov. Sel je šel takoj v glavni stan, ki je bil pod košatim hrastom en strejlaj od grada.

Tu sta čakala Vamba in Gurt s svojimi zavezniki, črnim vitezem, Lockslejem in veselim puščavnikom. Kroinkrog so pa ležali pogumni izobčenci v lovski obleki in zagorelih lic. Bilo jih je že nad dvesto in vedno so še prihajali tovariši. Vodje so se ločili le po peresu, ki so ga imeli pritrjenega na čepici. Obleka, orožje in druga oprava je pa bila popodnoma enaka.

Poleg njih so pa prišli tudi saksonski prebivalci iz bližnjih mest, hlapci in strežaji Cedrika, ki so hoteli sodelavati pri osboboditvi. Nekateri so imeli kopja, kose, cepce in drugo enako orožje. Normani kot tlačitelji so jim prepovedali nositi meče in sulice.

Voditelju te pisane čete je sel izročil list templarja.

Najprvo so se obrnili do meniha, da prečita list.

"Pri pastirski palici sv. Dunstana!" je rekel duhovnik, "ki je prignal več ovc v ovčji hlev, kot katerikoli druzih svetnikov v nebesih, prisežem vam, da tega narečja ne razumem — pa naj že bo frančoščina ali arabščina."

Po teh besedah je izročil pismo Gurtu, ki je stresel glavo in ga oddal Vambi. Dvorni norec je ogledaval list na vseh voglih, se skremžil in dal list Locksleju.

"Ako bi bile dolge črke loki, kratke pa pšice, tedaj bi še nekaj razumel!" je rekel pošteni svobodni kmet. "Tako je pa pisava tako tajna zame, kot je pred menoj varen jelen, ki dvanajst milj od tukaj skače preko posečja."

"Tedaj moram jaz rešiti uganko", je pričel črni vitez in prečital je list najprvo tiho, potem ga je pa raztolmačil svojim tovarišem.

"Kaj, plemenitega Cedrika hočejo umoriti?" je zaklical Vamba. "Dobri vitez, ti si se zmotil!"

"Nisem se zmotil, cenjeni prijatelj", je odgovoril vitez. "Razlagam vam besede, kot so zapisane."

"Pri sv. kanterburškem Tomažu!" je zaklical Gurt. "Grad mora pasti v naše roke, pa če ga moramo naskočiti z golimi rokami."

"Saj nimamo druzega", je pripomnil Vamba. "Moje roke pa niso sposobne, da bi drobile kamenje".

"Pridobiti hočejo le čas", je menil Locksley. "Nikdar ne bodo zvršile dejanja, radi katerega bi morali dajati meni odgovor".

"Želim", je dejal črni vitez, "da bi se kateri izmed nas vtihotapil v grad in poizvedel, kako je v gradu. Ker želijo spovednika, bi lahko šel v grad naš sveti in pobožni puščavnik, da bi spolnil svoje dolžnosti, zaeno pa nas obvestil o položaju v gradu."

"Kuga naj zadene tebe in tvoj nasvet!" je rekel puščavnik. "Leni vitez povem ti v obraz, če slečem svojo kuto, tedaj zginejo tudi vsi mašniški blagoslovi. Še latinščino odložim v svojo zeleno bluzo. Laglje postrelim dvajset komadov divjačine, kot pa izpovem le enega človeka."

"Bojim se", je pričel črni vitez, "da med vami ni nobenega, ki bi se upal prevzeti ulogo spovednika za kratko dobo?"

Vsi so pogledali drug druzega in molčali.

"Uvidevam", je pričel Vamba, "da bo norec zopet moral igrati ulogo norca in utakniti svoj vrat v zanjko, katere se modri ljudje bojijo. Moji ljubi bratranci, treba je, da vam povem, da sem pred pisano obleko nosil rdeč jopič in sem bil določen za meniha. Ali napadla me je huda mrzlica, ki mi je pustila še toliko pameti, da sem lahko postal dvorni norec. S pomočjo kute tega meniha in svetostjo, ki se jo drži, si upam podeliti Cedriku dušno in posvetno pomoč".

"Ali misliš, da ima dosti pameti za tak posel?" je črni vitez vprašal Gurta.

"Nevem! Ali prvič ni, da je od svoje blaznosti imel korist zase".

(Nadaljevanje.)

Prazgodovina o orodju.

Kakor posegajo temeljni elementi naše kulture v prazgodovinsko človeško dobo, ravnotako najdemo tudi začetek orodja v oni dobi. O prvem orodju ne moremo trditi, da je iznajdba. Nanesel je slučaj, da je človek pričel rabiti kamen kot sekiro, kladivo, bodalo ali nož. Ali vseeno je pa človek moral misliti, ko je pričel rabiti prvo orodje, spoznal je, kateri material je sposoben za trajno uporabo kot orodje, o čemu se lahko prepričamo, ako opazujemo opice, ki rabijo kamenje pri razbijanju sadnih lupin. Pri opicah, ki nimajo pameti, lahko opazimo, da vržejo kamen — pa če je še tako pripraven za razbijanje lupin — proč, ne da bi ga rabile drugič, ako slučajno prav blizu leži.

Pred leti so večinoma menili ljudje, da so bili ljudje v predpotopni dobi velikanski nestvori, ki so bili kos vsem neprilikam v naravi, in telesno tako močni in silni, da jim je bila igračica ubraniti se divjih živali. Ali današnja znanstvena raziskavanja so dokazala, da so domišlije o človeških velikanih le domišlije, da je bil pračlovek še manjši kot je danes. Iz tega zopet sledi, da so bile vremenske neprilike naravnih sil bolj prilagodne človeku, ker je človek živel z naravo. Ako je pa človek hotel živeti v tedanjih razmerah in biti kos vsem nevarnostim, ki so prežale nanj, si je moral nabaviti orožje za obrambo proti divjim živalim in orodje, katerega je rabil za nabavo eksistenčnih sredstev. Boj za obstanek je torej prisilil človeka, da je izdelal orožje in orodje, s katerim je bil vsposobljen vztrajati napram vsem grozotam in neprilikam pradobe.

Prvo orodje in orožje v človeški prazgodovini sta bila le nekakšno podaljšanje človeških organov. Človek je rabil kamen pri drobljenju sadne lupine, ker je prišel po skušnjah do zaključka, da kamen v roki zvršuje boljše delo, kot pa pest brez kamna. Skušnje so naučile človeka, da močnejše udari s kamnom, ki ima držalo, kot s kamnom, ki nima držala. Človek je tudi spoznal, da se laglje struži in koplje z ostrim kamnom, trsko iz trdega lesa ali ribjo kostjo kot z nohti na rokah. Seveda je narava mnogo pripomogla v pradobi, da je človek povsod našel pripravno in navadno orodje, ki ga je vsposobilo, da je pridobival vsakdanji živež in se bojeval vspešno proti vremenskim neprilikam narave. Kar je pračlovek našel, je lahko rabil kot kladivo, sekiro, dleto, iglo itd. To navadno orodje so mu pa dajale mineralije, rasline in živali. V takih razmerah je pa pračlovek zamogel rabiti le tako orodje, ki ga je našel v bližini. Radi tega je moral človek rabiti različni material, da je izdeloval orodje in orožje. To opazujemo lahko še danes pri narodih, ki so na zelo nizki stopinji. Eskimi imajo n. pr. zelo malo sredstev na razpolago za izdelovanje orodja in orožja. Znanstveni raziskovalci, ki so opazovali življenje in kulturne razmere Eskimov, trdijo, da z malimi sredstvi, ki so jim na razpolago, izdelujejo orodje, kakeršnega bi naši najspretnejši rokodelci ne mogli izdelati z najmodernejšim orodjem in stroji. Prvo orodje je pračlovek rabil tudi za orožje. Šele kasneje je ločil orodje od orožja.

V dobi, v kateri je našel človek prvo orodje ali orožje, je pričel izumljevati, zboljševati in spopolnjevati orodje in orožje. S prva je izumil le navadno orodje in orožje s pomočjo sredstev, ki mu jih je dajala narava. Ko je pa človek spoznal sestav kamena, ga je znal brez velikega truda razbiti, mu je bilo mogoče spopolniti orodje in orožje. Potem, ko je spoznal človek, da se da meč ribe z mečem rabiti za orodje in orožje, je skušal ponarediti ribji meč iz boljšega in bolj trdega materiala. Ker je bilo orodje v pradobi zelo enostavno, so tudi enoinisto orodje rabili za različna dela. Oster kamen, katerega je človek rabil, da je odrl žival, mu je služil tudi pri sekanju in rezanju mesa, sadeža in vbijanju vjetih živali. Z nadaljnim razvojem izumiteljstva in spoznavanja materiala se je razvila tudi specializacija orodja, da je človek kasneje rabil za različno delo tudi različno orodje, s katerim je stopnjevaje vedno zboljševal prvotno orodje.

Priprosto orodje in orožje, ki ga poznamo iz pradobe, najdemo še danes pri vseh narodih na nizki kulturni stopinji na severu in jugu, v pasu snega in ledu kot v vroči Afriki. Vsled tega lahko opazujemo z lastnimi očmi razvoj preprostega orodja od začetka pa do razvoja današnjih ogromnih strojev in čudeznih tehničnih naprav.

KJE JE Anton Koprivnikar, po domače Arhov iz Štange pri Litiji? Zanj bi rada izvedela njegova sestra
Ana Potočnik, Ralph, S. Dak.
Kdor ve zanj, naj sporoči sestri naslov (3)

Vse konzularne in notarske zadeve (civilne in vojaške) prevzema v hitro in uspešno izvršitev.
Ivan Kaker,
220½ Grove St.
MILWAUKEE, WIS

Kdorkoli

bo poslal znamko za en cent Cunard Steamship Co. Ltd. 21—24 State Street New York; ali Cor. Dearborn & Randolf Sts., Chicago, Ill.; ali Metropolitan Bldg., Minneapolis, Minn., bo dobil knjižico z dragocenimi informacijami za potnike, kador tudi s slikami pokrajin na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Avstriji vobče.

Ta ženska ura je prevlečena s 14 karatnim zlatom (goldfilled) z dvema pokrovama. Velikost O. Jamči se za dvajset let. Kolesov je najboljše vrste (Elgin Waltham). Cena je sedaj vamo za malo časa $12.50.

Nekaj za članice S. N. P. J. Krasno izdelana broška ali naprsna igla — priponka za uro na prsih. Zlata od spredaj — jamčena za 20 let. Stane le $2.15. Ako se naroči šest ali več stane $2.00 poštnine prosto.

POZOR!
ROJAKI!

Ta prstan je iz 14 karat. zlata in stane . $6.00

Medaljon k verižici je tudi iz 14 karat. zlata in stane $5.00
Jednak prevlečen z zlatom $2.50

Ta ura je prevlečena s 4 karat. zlatom (gold filled) z dvema pokrovoma size 16 jamči se za 25 let. Kolesovje j najboljše vrste (Elgin, Waltham, Springfield). Ima 15 kamnov Cena senaj je samo..... $18.50

Za obila naročila se priporočam spoštovanjem
JOHN STONICH,
2622 Roman Av., Chicago, Ill

BRATOM SLOVENCOM IN HRVATOM
naznanjam, da imam na prodej veliko zalogo svojega **domačega vina**, ki nadkriljnje v naravni **čistoti in okusu** vsa druga vina. Naročila pod 27 ali 28 galonov se ne sprejmejo.

Belo vino s posodo stane 45c galon.
Rdeče vino s posodo stane 35c galon.
Vozne troške plaća naročnik.
Z vsakim naročilom je treba poslati polovico vsote. Ostala vsota sa plača po sprejemu vina.
Za obilo naročbo se priporoča posestnik vinogradov
FRANK STEFANICH,
R. R. F., Box 124,
FRESNO, California.

DR. ADOLF MACH
ZOBOZDRAVNIK
Uradne ure: 9 do 12 dop. 1 do 6 pop. 7.30 do 9 zvečer. Ob nedeljah po dogovoru.
2601 S. Lawndale Av. vogal 26th St.
CHICAGO, ILLINOIS.

J. S. JABLONSKI
Slovenski fotograf
izdeluje vsa v fotografično stroko spadajoča dela dob o in poceni
6122 St. Clair Avenue.
CLEVELAND OHIO.

Štiri in osemdeset
tisoč ljudi ima vloge o tej banki. Nekateri živijo v drugih državah, zopet drugi v stari domovini. Pošiljajo nam s pošto svoje prihranke, ker je ena največjih in najvarnejših bank v Ameriki. Z enim dolarjem lahko začnete vlagati in vloga vam bo nosila štiri od sto obresti.
The Cleveland Trust Company
SAVINGS BANK
5 MIL. DOLARJEV
St. Clair office, St. Clair St. cor. E. 40th, CLEVELAND
Za pet dolarjev na leto lahko najamete hranilni predal (box) iz Armorjevega jekla, v katerem so vaši privatni papirji, vrednosti varni pred ognjem, tatovi, vlomilci in drhalskimi napadi. Vabimo Vas, da si ogledate hranilne predale med uradnimi urami.

POZOR! POZOR!
SLOVENCI V BARBERTONU, O.
BRAT DRUSTVA
"TRIGLAV"
priporočam vsem Slovencem svojo novourejeno **BRIVNICO**. Delo izvrstno Postrežba točna. Dva pomočnika vedno razpolago.
Anton Merda, 110 N. 2nd Str.
BARBERTON, O.

Josip Beres
priporoča svojim rojakom svojo moderno vrejeno
GOSTILNO
Toči sveže Akron pivo. Izvrstne smotke in razni likerji vedno na razpolago.
427 North 2nd St.
BARBETON, O.

VSA TISKARSKA DELA
izvršuje točno v vseh jezikih
Jugoslovanska zadružna Tiskarna
naslov: CO-OPERATIVE PRINTERY
1830 So Centre ave. Chicago, Ill.
Tiskovine za društva, pismen papir, kuverte, vstopnice, programi, pozivi, letaki, potrdila, pravila, članske knjižice, vizitnice itd., se izvršujejo hitro in solidno.
Pri vnanjih naročilih naj se vedno navede kakovost tiskovin, da vemo poročati ceno. Uprašajte vedno preje za cene predno naročate drugje. Naše cene so zmerne.

EMIL BACHMAN, 1719 So. Center Ave., Chicago, Ill.
Največja slovanska tvornica za **ZASTAVE, REGALIJE, ZNAKE, KAPE, PEČATE** itd. v Ameriki.
Izdeluje zlate znake za vsa slovenska, hrvatska, češka, slovaška in srbska društva v Ameriki.
Pišite po naš veliki cenik ki je tiskan v vseh slovanskih jezikih in kateremu so priložena zahvalna pisma od poznanih društev.
Lastnik je rodom Čeh, piše slovenski in hrvatski in je član S. N. P. J., odkar se je ustanovila.
EMIL BACHMAN
BADGES, FLAGS, BANNERS & CAPS

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI JE
Narodna Tiskarna
2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Češkem, Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce. "GLASILO" in "PROLETAREC" se tiskata v naši tiskarni :: :: ::

The Lake Shore Banking and Trust Co.
USTANOVLJENA 1890
Assests: nad $3,600.000.00
Hranenje in splošni bančni posli. Posojila na zemljišča in drogo.
55. cesta in St. Clair Ave. Huron Road in Prospect Ave.
Superior Ave. in Addison Road.
Pri nas vlaga država Ohio in mesto Cleveland. Plačemo 4 od sto.
Pošiljamo denar v staro domovino hitro in zanesljivo. Ter prodajemo parobrodne listke. Smo zastopniki od vseh glavnih prekmorskih črt.
Želimo Vasega znanstva.
Jno. M. Gundry, preds. Harley B. Gibbs, podpreds. H. W. King, podpreds.
J. Horace Jones, blagajnik. Walter S. Bowler, tajnik in blag.
L. C. Kollie in George F. Schulze, pomozna cashier.

EDINA SLOVENSKA TVRDKA.
Zastave, regalije, znake kape, pečate, in vse potrebščine za društva in jednote.
DELO PRVE VRSTE. CENE NIZKE.
Slovenske cenike pošiljamo zastonj.
F. Kerže Co. 2616 S. Lawndale Ave. Chicago, Illinoi